

**MAANTIETEEN PÄIVÄT
2018**

**THE ANNUAL MEETING OF
FINNISH GEOGRAPHERS**

25.-26.10. Helsingin yliopisto

October 25th and 26th University of Helsinki

Maantieteen päivät 2018 ohjelma <i>The Annual meeting of Finnish Geographers programme</i>	2
Key Note –luennot <i>Key Note lectures</i>	5
Rhys Jones: Governing the future and the search for spatial justice	5
Jan Hjort: What is next in Physical Geography?	5
Työryhmäsessioiden aikataulu <i>Session timetable</i>	6
Työryhmäsessiot 1 <i>Torstai 25.10. klo 13</i>	7
1. Cross-Border Dialogues & Finland: Human Mobilities, Social Interactions & Transnationalism	7
7. Changing concepts and emerging spaces of spatial planning: how to define planning in a complex, multi-actor world?	10
8. Social Media Geographies	13
12. Aquatic and terrestrial biodiversity in a changing environment.....	17
15. Tulevaisuuden maantieteet! Pecha Kucha -työpaja opiskelijoille.....	20
14. Kuhinaa rikkaruohonjuuritasolla: radikaalimaantieteet Suomessa (osa 1).....	21
Työryhmäsessiot 2 <i>Torstai 25.10 klo 15 (sessio 16 alkaa jo klo 14:45)</i>	26
14. Kuhinaa rikkaruohonjuuritasolla: radikaalimaantieteet Suomessa (osa 2).....	26
3. Bioeconomy in Finland and beyond: Unfolding development trajectories between a “new Nokia” and “bio-massacre”	26
4. Perspectives on territory: the state, the people, and democracy - Academy of Finland Centre of Excellence in Relational and Territorial Politics of Bordering, Identities and Transnationalization (RELATE) Session.....	28
9. Analysing spatial patterns of accessibility and mobility	31
16. Maaseutu ja kaupunki: sekoituksia, riippuvuuksia ja mielikuvia.....	35
17. Oppimateriaalit ja maantieteen opetuksen tulevaisuus	38
5. Urban hitchhiking workshop: Playful journeys with fellow city dwellers / Työpaja: Kaupunkiliftaus Helsingissä	41
Työryhmäsessiot 3 <i>Perjantai 26.10. klo 9</i>	42
2. Spatial justices and rights: past, present and future spaces	42
6. The geographies of well-being, quality of life and development.....	45
11. Future geographies of innovation and knowledge creation processes	47
13. Maisema, kuva ja kokemus	49
18. Interpretations of relationships between people, environment and areas.....	53
10. Minisymposium on conservation geography (in collaboration with Digital Geography Lab)	55

Maantieteen päivät 2018 ohjelma *The Annual meeting of Finnish Geographers programme*

Torstai 25.10.2018 / Thursday Oct. 25th

9:00 – 9:40 Ilmoittautuminen / Registration

Helsingin yliopiston päärakennuksen uuden puolen aula (Fabianinkatu 33)

9:00 – 9:45 Kahvitarjoilu

9:45 Avauspuheenvuorot / Opening words

Päärakennus Sali 1 (Fabianinkatu 33)

Tervetuloa maantieteenpäiville 2018:

Sami Moisio, Helsingin yliopiston Geotieteiden ja maantieteen osasto

Venla Bernelius, Suomen maantieteellisen seuran puheenjohtaja

10:00 – 12:00 Key note -luennot / Key Note lectures

Päärakennus (uusi puoli) Sali 1

Rhys Jones (Aberystwyth University)

Jan Hjort (Oulun yliopisto)

12:00 – 13:00 Lounas (omakustanteinen/not included in conference fee)

13:00 – 14:30 Työryhmäsessiot 1 / Sessions 1

Päärakennus (Unioninkatu 24, vanha puoli)

1. Cross-Border Dialogues & Finland: Human Mobilities, Social Interactions & Transnationalism

Room: Aud XI

Puheenjohtajat: Olle Järv (Digital Geography Lab, University of Helsinki); Kerli Määrissepp (Digital Geography Lab, University of Helsinki); Tuuli Toivonen (Digital Geography Lab, University of Helsinki)

7. Changing concepts and emerging spaces of spatial planning: how to define planning in a complex, multi-actor world?

Room: Aud XVI

Puheenjohtajat: Salla Jokela (University of Helsinki) & Pia Bäcklund (University of Helsinki) Research group Spatial policy, politics and planning

8. Social Media Geographies

Room: Aud IV

Puheenjohtajat: Vuokko Heikinheimo, Christoph Fink & Tuuli Toivonen, Digital Geography Lab, University of Helsinki.

12. Aquatic and terrestrial biodiversity in a changing environment

Room: Aud XIV

Puheenjohtaja: Janne Soininen (Helsingin yliopisto)

14. Kухinaa rikkaruohonjuuritasolla: radikaalimaantieteet Suomessa (osa 1)

Tila: Aud II

Puheenjohtajat: Tuomo Alhojärvi (Oulun yliopisto) ja Heikki Sirviö (Oulun yliopisto)

15. Tulevaisuuden maantieteet! Pecha Kucha -työpaja opiskelijoille

Tila: Aud XIII

Puheenjohtaja: Venla Bernelius (Helsingin yliopisto)

14:30 - 15:00 Kahvitarjoilu

15:00 – 16:30 Työryhmäsessiot 2 / Sessions 2

Päärakennus (Unioninkatu 24, vanha puoli) + Urbarium (Porthania 1.krs)

3. Bioeconomy in Finland and beyond: Unfolding development trajectories between a “new Nokia” and “bio-massacre”

Room: Aud XVI

Puheenjohtaja: Moritz Albrecht (University of Eastern Finland)

4. Perspectives on territory: the state, the people, and democracy

Room: Aud XIV

Puheenjohtajat: Chris Lizotte (University of Helsinki), Juho Luukkonen (University of Helsinki)

9. Analysing spatial patterns of accessibility and mobility

Room: Aud IV

Puheenjohtajat: Henriikki Tenkanen, Elias Willberg and Tuuli Toivonen, and Digital Geography Lab, University of Helsinki.

14. Kuhinaa rikkaruohonjuuritasolla: radikaalimaantieteet Suomessa (osa 2)

Tila: Aud II

Puheenjohtajat: Alhojärvi (Oulun yliopisto) ja Heikki Sirviö (Oulun yliopisto)

16. HUOM! alkaa jo 14:45 Maaseutu ja kaupunki: sekoituksia, riippuvuuksia ja mielikuvia.

Tila: Aud XIII

Puheenjohtaja: Jarmo Kortelainen (Itä-Suomen yliopisto, Historia- ja maantieteiden laitos)

17. Tulevaisuuden rakentaminen oppimateriaalein maantieteen opetuksessa

Tila: Aud XI

Puheenjohtaja: Markus Jylhä (Helsingin yliopisto)

5. Urban hitchhiking workshop: Playful journeys with fellow city dwellers / Työpaja:

Kaupunkiliftaus Helsingissä

Tila: Urbarium (Porthania 1.krs, Yliopistonkatu 3)

Puheenjohtajat: Noora Pyyry (University of Helsinki), Lauri Jäntti (Independent artist-activist), Tuomo Alhojärvi (University of Oulu)

16:40 – 17:30 Yliopiston vastaanotto / University reception

Cocktail-tilaisuus

Dekaanin tervehdys: Kai Nordlund (Matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan dekaani)

Versuksen Tiededebatti:

Versuksen livenä järjestettävä tiededebatti pohjautuu Fennia -lehdessä julkaistuun artikkeliin Degrowth in City Planning (Ari Lehtinen). Lehtinen pitää aluksi lyhyen esityksen, jossa hän fokusoi kiihtyvän kaupungistumisen suunnitteluhaasteisiin ja sen tueksi luotuihin ympäristöperusteluihin, mm. hiilitaselaskelmiin. Joensuun tapaustutkimuksen pohjalta hän nostaa esiin 'taktisen kaavoituksen' tekniikoita: maskien hyödyntämistä, harhautuksia, mitätöintejä ja hiljaisuuksia. Kommentaattorit pitävät lyhyet, noin viiden minuutin mittaiset kantaaottavat puheenvuorot. Kommentaattoreiden puheenvuorojen jälkeen avataan yleisökeskustelu. Tervetuloa nauttimaan kiinnostavasta keskustelusta ja osallistumaan debattiin!

Maantieteen professori **Ari Lehtisen** puheenvuoroa ja artikkelia ovat kommentoimassa paikan päällä **Pasi Toiviainen** (toimittaja), **Jaana Nevalainen** (virkahenkilö, YM) sekä **Teppo Eskelinen** (yhteiskuntapolitiikan dosentti ja yliopistolehtori Jyväskylän yliopistossa).

19:00 – 23:00 Illallinen / Dinner

BLOCK by Dylan (Eteläranta 18)

Ennakoon ilmoittautuneille / registration before hand

23:30 -> Jatkot / After party

(Rymy Eetu Erottajankatu 15)

Avoin kaikille, narikka maksu 3€ / Open for all, entrance fee 3€

Perjantai 26.10.2018 / Friday Oct. 26th

9:00 – 10:30 Työryhmäsessiot 3 / Sessions 3

Päärakennus (Unioninkatu 24, vanha puoli)

2. Spatial justices and rights: past, present and future spaces

Room: Aud II

Puheenjohtajat: Jukka Keski-Filppula (University of Oulu), Juho Luukkonen (University of Helsinki) and Eija Meriläinen (Hanken School of Economics)

6. The geographies of well-being, quality of life and development

Room: Aud IV

Puheenjohtajat: Mikko Weckroth (University of Helsinki) and Tomas Hanell (Aalto University)

10. Minisymposium on conservation geography (in collaboration with Digital Geography Lab)

Room: Aud XV

Puheenjohtaja: Johanna Eklund (University of Helsinki)

11. Future geographies of innovation and knowledge creation processes

Room: Aud XIII

Puheenjohtajat: Johanna Hautala (University of Turku), Hanna Heino (University of Turku)

13. Maisema, kuva ja kokemus

Tila: Aud XVI

Puheenjohtaja: Hannu Linkola (Turun yliopisto, maisemantutkimus)

18. Interpretations of relationships between people, environment and areas

Room: Aud XI

Puheenjohtajat: Meri Norola (University of Helsinki), Pia Bäcklund (University of Helsinki) ja Arttu Paarlahti (University of Helsinki)

10:30 – 11:00 Kahvitarjoilu

11:00 Paneelikeskustelu: Opiskelijanäkökulmia tulevaisuuden maantieteisiin

Päärakennus (uusi puoli) Sali 1

12:15 Loppusanat ja tervehdys seuraavien maantieteen päivien järjestäjältä

13:00 Loimu ry:n organisoima Alumni after work (Mikonkatu 8 A, 8.krs)

<https://www.facebook.com/events/305198346737228/>

ja Seurojen kokouksia

Key Note –luennot *Key Note lectures*

Torstai 25.10. klo 10

Helsingin yliopiston päärakennus, Sali 1 (Fabianinkatu 33)

Rhys Jones: Governing the future and the search for spatial justice

Aberystwyth University

<https://www.aber.ac.uk/en/dges/staff-profiles/listing/profile/raj/>

Recent years have witnessed somewhat of a ‘turn’ or ‘moment’ with civil society stakeholders and governmental organisations of different kinds making concerted efforts to think proactively about how to govern long-term futures. While these developments have been subject to a certain amount of scrutiny, there has been very little critical academic research yet, which has considered the way in which the governance of the future: 1) is emerging as a common object of government in many states and sub-states; 2) is opening up new kinds of engagement between state organisations and civil society; 3) can be a vehicle for developing more inclusive forms of politics and political engagement. The paper discusses these themes empirically in relation to the Well-being of Future Generations Act in Wales (2015), an Act that seeks to envision the (better) kind of Wales that will exist by the year 2050. The paper concludes by discussing the potential and limitations of this kind of development for the promotion of spatial justice.

Jan Hjort: What is next in Physical Geography?

Geography Research Unit, University of Oulu

<http://www.oulu.fi/university/researcher/jan-hjort>

The purpose of the presentation is to shed light on where physical geography may be headed during the coming decades i.e. what perspectives and approaches could be central in the near future. To comprehensively examine the future of physical geography it is important to look at the overall development of the field over the past centuries and explore contemporary perspectives and key themes considering historical developments. To make such an extensive examination possible in one presentation I will conduct the exploration through the scientific work of Alexander von Humboldt (1769–1859) – one of the most prominent scientists of that time. More precisely, I have chosen four topics to reflect on the studies of von Humboldt and connect these topics to contemporary physical geography. The topics are: (i) gradients and zones in natural systems, (ii) interactions, (iii) fieldwork and mapping, and (iv) broad perspectives. I expect these to provide novel insights into physical geography also during the coming decades.

Työryhmäsessioiden aikataulu Session timetable

Työryhmäsessiot 1 / Sessions 1			
25.10. klo 13 October 25th 1pm	1. Cross-Border Dialogues & Finland: Human Mobilities, Social Interactions & Transnationalism	<i>Olle Järv</i> (Digital Geography Lab, University of Helsinki); <i>Kerli Määrissepp</i> (Digital Geography Lab, University of Helsinki); <i>Tuuli Toivonen</i> (Digital Geography Lab, University of Helsinki)	Aud XI
25.10. klo 13 October 25th 1pm	7. Changing concepts and emerging spaces of spatial planning: how to define planning in a complex, multi-actor world?	<i>Salla Jokela</i> (University of Helsinki) & <i>Pia Bäcklund</i> (University of Helsinki) Research group Spatial policy, politics and planning	Aud XVI
25.10. klo 13 October 25th 1pm	8. Social Media Geographies	<i>Vuokko Heikinheimo</i> , <i>Christoph Fink</i> & <i>Tuuli Toivonen</i> , Digital Geography Lab, University of Helsinki.	Aud IV
25.10. klo 13 October 25th 1pm	12. Aquatic and terrestrial biodiversity in a changing environment	<i>Janne Soininen</i> (Helsingin yliopisto)	Aud XIV
25.10. klo 13 October 25th 1pm	14. Kuhinaa rikkaruohonjuuritasolla: radikaalimaantieteet Suomessa (osa 1)	<i>Tuomo Alhojärvi</i> (Oulun yliopisto) ja <i>Heikki Sirviö</i> (Oulun yliopisto)	Aud II
25.10. klo 13 October 25th 1pm	15. Tulevaisuuden maantieteet! Pecha Kucha -työpaja opiskelijoille	<i>Venla Bernelius</i> (Helsingin yliopisto), <i>Milla Kallio</i> (Helsingin yliopisto) ja <i>Aleksi Rautio</i> (Helsingin yliopisto)	Aud XIII
Työryhmäsessiot 2 / Sessions 2			
25.10. klo 15 October 25th 3pm	3. Bioeconomy in Finland and beyond: Unfolding development trajectories between a “new Nokia” and “bio-massacre”	<i>Moritz Albrecht</i> (University of Eastern Finland)	Aud XVI
25.10. klo 15 October 25th 3pm	4. Perspectives on territory: the state, the people, and democracy	<i>Chris Lizotte</i> (University of Helsinki) and <i>Juho Luukkonen</i> (University of Helsinki)	Aud XIV
25.10. klo 15 October 25th 3pm	5. Urban hitchhiking workshop: Playful journeys with fellow city dwellers / Työpaja: Kaupunkiliftaus Helsingissä	<i>Noora Pyyry</i> (University of Helsinki), <i>Lauri Jäntti</i> (Independent artist-activist), <i>Tuomo Alhojärvi</i> (University of Oulu)	Urbarium (Porthania)
25.10. klo 15 October 25th 3pm	9. Analysing spatial patterns of accessibility and mobility	<i>Henrikki Tenkanen</i> , <i>Elias Willberg</i> and <i>Tuuli Toivonen</i> , and Digital Geography Lab, University of Helsinki.	Aud IV
25.10. klo 15 October 25th 3pm	14. Kuhinaa rikkaruohonjuuritasolla: radikaalimaantieteet Suomessa (osa 2)	<i>Tuomo Alhojärvi</i> (Oulun yliopisto) ja <i>Heikki Sirviö</i> (Oulun yliopisto)	Aud II

25.10. klo 14:45 October 25th 2:45pm	16. Maaseutu ja kaupunki: sekoituksia, riippuvuuksia ja mielikuvia.	Jarmo Kortelainen (Itä-Suomen yliopisto, Historia- ja maantieteiden laitos)	Aud XIII
25.10. klo 15 October 25th 3pm	17. Oppimateriaalit ja maantieteen opetuksen tulevaisuus	Markus Jylhä (Helsingin yliopisto)	Aud XI
Työryhmäsessiot 3 / Sessions 3			
26.10. klo 9 October 26th 9am	2. Spatial justices and rights: past, present and future spaces	Jukka Keski-Filppula (University of Oulu), Juho Luukkonen (University of Helsinki) and Eija Meriläinen (Hanken School of Economics)	Aud II
26.10. klo 9 October 26th 9am	6. The geographies of well-being, quality of life and development	Mikko Weckroth (University of Helsinki) and Tomas Hanell (Aalto University)	Aud IV
26.10. klo 9 October 26th 9am	10. Conservation geography	Johanna Eklund (University of Helsinki)	Aud XV
26.10. klo 9 October 26th 9am	11. Future geographies of innovation and knowledge creation processes	Johanna Hautala (University of Turku) and Hanna Heino (University of Turku)	Aud XIII
26.10. klo 9 October 26th 9am	13. Maisema, kuva ja kokemus	Hannu Linkola (Turun yliopisto, maisemantutkimus)	Aud XVI
26.10. klo 9 October 26th 9am	18. Interpretations of relationships between people, environment and areas	Meri Norola (University of Helsinki), Pia Bäcklund (University of Helsinki) and Arttu Paarlahti (University of Helsinki)	Aud XI

Työryhmäsessiot 1 Torstai 25.10. klo 13

1. Cross-Border Dialogues & Finland: Human Mobilities, Social Interactions & Transnationalism

Aud XI October 25th 1pm

Session chairs: Olle Järv; Kerli Müürisepp; Tuuli Toivonen

In the EU “borderless world”, cross-border interactions and integration are regarded as key drivers towards socially and economically more cohesive territorial development and well-functioning societies. Increasing human mobilities and socio-spatial interactions transcending state borders have a role in forming many societal phenomena such as new functional cross-border regions, transnational people and transnationalism, at large. These developments have further implications on societies in relation to integration processes, identity formation, social (in)equalities, governmentality, planning and security, among many others.

Cross-border interactions between Finland and its neighbouring countries follow the overall trend. For instance, while tens of thousands of people have their daily lives already connected to both

Finland and Estonia, stakeholders advance the Helsinki-Tallinn twin-city concept by planning and executing new strategic infrastructure projects to better connect the countries. As cross-border mobility flows grow, a more comprehensive understanding about complex socio-spatial practices beyond state borders and its consecutive impacts on societies is needed. In addition to conventional approaches, the application of novel (big) data sources allows to develop new theoretical concepts and methodologies to provide valuable insights for given research.

The session aims to present and discuss theoretical, methodological and empirical research on cross-border mobilities and interactions, transnationalism, and implications on societies it involves. A concentrated discussion is facilitated at the end of the session.

The topics we welcome include, but are not limited to:

- cross-border human mobility (daily, leisure, migration);
- social and spatial interactions of people from the neighbouring countries in Finland;
- transnational people and transnationalism;
- inequality and segregation;
- social engagement and integration;
- applications of novel (big) data sources and new methodologies;
- functional cross-border regions/transnational spaces;
- Estonians and Russians in Finland.

Karin Kangur (University of Tartu): Factors shaping neighbourhoods integration trajectories for ethnic minority groups

Immigrants residential segregation is often seen as problematic because it hampers social networking between different groups, and overall integration into the society. A strong relationship between social mobility and spatial integration of minority groups has been confirmed. However, not all immigrants proceed to more advanced neighbourhoods when their social status increases. Among other enabling and constraining factors the degree of segregation / integration in other life domains such as work-places, or partnerships, has been disputed in the scholarly debate. Finland is a country which has recently experienced rapid inflow of immigrants, especially from non-Western countries. Although the overall residential segregation levels tend to be rather modest in the largest urban regions, there are substantial differences between ethnic groups. The different spatio-temporal practices and neighbourhood trajectories of newly arrived immigrants in Finland have remained understudied until now. Our study aims at finding out the neighbourhood integration trajectories for different immigration groups based on country of origin during the first 10 years after arrival to Finland, and to investigate to what extent the integration in other life domains translates into better residential neighbourhood outcomes. We use the register-based longitudinal dataset and follow the neighbourhood outcomes for all new immigrants who have arrived to Helsinki region during 1999-2004 during the ten subsequent years after arrival. While most previous studies analyse discrete moves between neighbourhoods using the cross-sectional data, we have the possibility to study integration trajectories using longitudinal data. Using the generalised estimating equation (GEE) and to interpret the result more clearly the results are reported as average marginal effect (AME).

immigration, integration, residential segregation, longitudinal analysis, Helsinki

Siiri Silm (University of Tartu), Margus Tiru (Positium LBS): Transnational mobility between Estonia and Finland based on mobile phone roaming

Cross-border mobility and cross-border activity spaces are increasingly more common, people often do not migrate permanently to another country, and some of those who have migrated remain in close contact with their former homeland. Defining and measuring the transnational lifestyle is complicated, because the content of the transnational lifestyle may be very different from case-to-case, and there are no suitable statistics to describe it. The aim of this presentation is to propose a methodology for measuring the transnational mobility of a population with the help of mobile phone roaming datasets. We detect tourists, cross-border commuters, transnationals, and foreign workers based on the number of trips and the number of days they spend in destination country. Based on these four groups we analyse trips between Estonia and Finland in both directions. We highlight the volumes, differences in trip characteristics, and temporal rhythms of the trips in these four mover groups in both directions (from Estonia to Finland and from Finland to Estonia). In addition we discuss which sort of functional relationship these mobility patterns show. We use mobile phone roaming datasets from two of the largest mobile network operators in Estonia, those with market shares of 39% and 34%. Passive mobile positioning data or call detail records (CDR) have been used in this study. This data is recorded in the mobile operators systems in the course of mobile phone use (whether outgoing calls, incoming calls, or outgoing text messages). Domestic and roaming data has been used which covers call detail records.

Mobile positioning, cross-border mobility, transnationalism

Evi-Carita Riikonen (University of Eastern Finland): Everyday translocal practices of Finnish migrants in the UK

My research focuses on the concept of the Sense of Place as a culturally, socially and environmentally determined construction and its role in developing a relationship between self and place among Finnish migrants in the UK. I am specifically looking at personal narratives that evolve in transnational settings; influenced by shifts in power relations between self and place and defined by ones expectations from particular places and the information received via material culture, interactions, sensory environments, and vernacular geographies in the place of origin versus the place where one has migrated to. The focus of this presentation is on the everyday translocal practices among Finns who are nurturing the idea of a more permanent life in the UK and have, hence, started to establish their individual ways of developing a transnational sense of place via everyday translocal flows of information provided by both Finland and the UK. In this presentation, I am addressing one particular everyday practice grocery shopping as a contributor to the development of a transnational Sense of Place. According to my findings, a transnational sense of place could be described as being developed by the accumulation of silent knowledge, a cultural capital that is obtained in the process of having to subject ones understanding of place to friction that occurs in new surroundings, and being forced to develop innovative ways to maintain ones self-place relationships simultaneously in multiple places.

UK, Finnish migrants, sense of place, transnational, translocal

Olle Järv (University of Helsinki), Kerli Müürisepp (University of Helsinki): Implementation of Big Data in Cross-Border Studies: Prospects and Challenges

Border research has gained particular importance since the emergence of globalization that has entailed unprecedentedly increasing mobilities of everything (people, objects, and information) transcending the borders of states and nations. Especially the amount of people regularly crossing state borders and practising daily activities on both sides is rapidly increasing. To understand better the growing complexity of borders and bordering processes, and to foster cross-border cooperation and governance, there is a crucial need for more detailed knowledge about individuals cross-border spatial practices and social interactions. We propose that an intriguing novel big data approach could provide additional insights for studying human spatio-temporal mobility and socio-cultural interactions at individual level. Thus, we critically map and highlight prospects and challenges in implementing big data (e.g. social media and mobile phone data) to examine cross-border mobility. We empirically demonstrate how big data can be applied to identify, examine and monitor cross-border mobility flows and individuals daily life practices within borderlands.

cross-border; big data; human mobility; border studies

7. Changing concepts and emerging spaces of spatial planning: how to define planning in a complex, multi-actor world?

Aud XVI October 25th 1pm

Session chairs: Salla Jokela (University of Helsinki) and Pia Bäcklund (University of Helsinki)

Research group Spatial policy, politics and planning

The aim of this session is to discuss how we should define planning in a complex, multi-actor world. Is planning mainly land-use planning that influences the distribution of activities in space? Or is planning nowadays something general to cover all acts that are shaping geographical space? Our interest in these questions stems from the understanding that cities and regions are experimenting and adopting new policies in order to stimulate development and adapt to changes in their operational environment. Along with these processes, the everyday meaning of planning as land-use planning and regulation is being complemented by new definitions of planning, which include a range of strategic, processual, and context-specific ways of managing spatial change. Contractual city-regional land use planning and pervasive, action-oriented city branding are examples of the emergence of new spaces of planning and governance outside or in-between the statutory spaces of planning. These new spaces play an important role in identifying and addressing strategic issues and steering the development of cities and city regions to a desirable direction. In practice this also means that new actors have emerged, for example consultants and active citizens who are ready to challenge institutional ways of looking at the future of the cities.

We invite researchers, including doctoral candidates, to discuss and present papers on the concept and role of planning in contemporary society. Possible themes include changing and emerging concepts and forums of planning, new forms of agency in planning, and specific questions related to issues such as participation and democracy in the emerging spaces of planning and governance.

Kaj Zimmerbauer (Oulun yliopisto), Anssi Paasi (Oulun yliopisto) **Hard work with soft spaces: problematizing the transforming planning spaces**

This study discusses new planning spaces from two angles. First, it contemplates how hard spaces are softened as a result of the contemporary planning paradigm. This means that typically old, well-established spaces with relatively hard (administrative) borders become redefined and treated in planning practice as increasingly soft ones, having fuzzier or at least more porous borders. Second, it is discussed how, at the same time, new soft spaces such as growth corridors, gateways, newly conceived cross-border supranational regions and other similar 'ad hoc' structures tend to become hardened through deepening institutional practices and discourses, as well as due to the various (practical) needs to define what is included and excluded in new spatial structures/networks. These two simultaneous processes, the softening of hard spaces and hardening of soft spaces, are then taken together, and a conceptualization of new hybrid and contextual planning spaces that are in-between hard and soft is proposed. This conceptual opening, labelled as 'penumbral' spaces/borders, is discussed through new and old regionalism, and by focusing on the interplay of relational and territorial thinking. We demonstrate the empirical validity of this thinking by studying in comparative way the transformation of North Ostrobothnia, an old-established sub-national space in Finland, and the evolution of Bothnian Arc, a relatively new soft space crossing the Swedish-Finnish border.

Planning, hard space, soft space

Olli Ruokolainen (Tampereen yliopisto, Johtamiskorkeakoulu); Bäcklund, Pia (Helsingin yliopisto); Kallio, Kirsi Pauliina (Tampereen yliopisto, Johtamiskorkeakoulu); Häkli, Jouni (Tampereen yliopisto, Johtamiskorkeakoulu): **Shrinking citizenship? Depoliticization of knowledge in strategic city-regional spatial planning**

Strategic planning practices and contractual policies in state and local government have become commonplace in many (Western) societies, in Finland also. These kind of practices have evolved alongside the statutory spatial planning system and created various ambiguities: they depoliticize the knowledge processes of planning and create legitimacy deficits. These new spatial planning policies and practices have taken the form of contractual policies and agreement-based arrangements between state and local governments on a situationally defined city-regional level in order to tackle various problems that are said to be too difficult to handle with the statutory planning system alone. This development can be seen as an aspect of the so-called "city-regionalism" where the city-region is seen as the primary set of discursively and materially conceived "acts of political regionalization" orchestrated by the state through "governmental technologies" (e.g. Jonas & Moisio, 2016). Such development can be seen as one form of depoliticization in which sets of issues are constructed in such a manner that e.g. they can be moved "off-site" from direct democratic control, they appear as "technical" routines, or they are presented as "good-for-all" necessities that do not invite politicization. We focus on the governmental techniques in city-regional spatial planning practices, and particularly to the effect that they have on democracy and citizenship. We see that one of the main questions concerning the depoliticization of spatial planning practices - and the content of citizenship - deal with what kind of knowledge and knowledge management practices are utilised to justify the content of agreements and strategic planning. With empirical evidence and recent findings we show how the actors in these contractual practices themselves seem to see the issue of politicization of knowledge - or do they see it at all?

citizenship, depoliticization, strategic spatial planning, city-regions

Derek Ruez (University of Tampere): **Governing, planning, and contesting the compassionate city**

This paper examines the emergence of the “compassionate city” as an imaginary informing urban governance, planning, and politics across a number of cities. Opening up the discourse of compassion as an object of critical scrutiny, the paper outlines key ways that compassion has been approached in urban scholarship and situates compassion in relation to a range of other governing imaginaries (e.g., the “creative city”, the “smart city”) and political grammars (e.g., right to the city, ethics of care). Reading across a range of different materials (policy documents, NGO materials, interviews, etc.), this paper seeks to understand the stakes of a turn toward compassion and asks what compassion may offer to planners, policy-makers, and activists interested in creating more just and caring cities. The presentation will include early findings from research on the urban politics of compassion in Louisville, Kentucky, as well as critical reflection on recent arguments around the place of compassion in urban planning and design. In the end, I argue that compassion should be evaluated and understood neither in terms of the good intentions of its proponents nor through analyses that reduce compassion to a singular logic to be critiqued, but, instead, in terms of its contingent politics in a plural and uneven world.

urban politics, planning, care, urban injustice

Jani Tartia (Tampere University of Technology): **Approaching the lived urban space: rhythmanalysis in urban research and planning**

Rhythmanalysis, as formulated by Henri Lefebvre already a few decades ago, has since become a relevant research framework in the study of the contemporary urban phenomena, tackling issues related to the complex interrelations between spaces, times and (embodied) practices - or “rhythms”. The framework, though, is still forming and evolving as no singular model for rhythmanalysis has been identified or set, and various practical applications, methodical approaches and theoretical and analytical interpretations have been utilised. The future potential of rhythmanalysis has, though, been noted by many the possibility to open new insight to urban temporalities, assemblages and socio-material relations in urban research but only through further, both practical and theoretical, development. The paper takes part in the discussion on the relevance of the emerging rhythmanalytical framework - or, more broadly, rhythmanalytical thinking in urban research by drawing from an on-going thesis work that applies rhythmanalysis in the (re-)examination of “lived street space” and (embodied) urban mobilities. The paper highlights a few central notions in rhythmanalysis, including the focus on the “production” of rhythms, the centrality of the “body” and the “polyrhythmic” form of urban spaces. The paper also briefly touches upon the issue of how such a framework could possibly be applied in planning and design practices of the everyday city.

Rhythmanalysis, everyday city, lived space

Niina Nieminen (Turun yliopisto, Sosiaalitieteiden laitos): **Elements of desirability: exploring meaningful dwelling features from residents’ perspective**

Asumisen ja asuinympäristöjen kehittämistä koskevissa keskusteluissa on peräänkuulutettu uusia lähestymistapoja asukasnäkökulman tutkimiseen. Esimerkiksi perinteisessä asumispreferenssitutkimuksessa on tavattu selvittää asukkaan kokemuksia asiantuntijan räätälöimien kysymysten raameissa, jolloin tulokset ovat osin ennalta-arvattavia ja tuottavat liian yleistettyjä näkemyksiä asumiseen liitettyistä toiveista tai mieltymyksistä. Lupaavana uudenlaisena lähestymistapana on pidetty tarjoumien (affordances) konseptia, etenkin tutkimuksessa, jossa halutaan valottaa asuntoon liitettyjä ominaisuuksia ja niiden merkityksellisyyttä elävässä arkielämässä. Tarjoumista käyty teoreettinen keskustelu on ollut runsasta, mutta käsitteen soveltaminen empiirisessä asumistutkimuksessa on kuitenkin tähän mennessä ollut melko vähäistä. Esitykseni perustuu artikkelikäsikirjoitukseen, jossa olemme tutkineet

asumisen tarjoumia luovasti yhdistämällä fokusryhmäkeskusteluihin asukkaiden itsensä ottamia valokuvia. Valokuvien ohjaama keskustelu antoi osallistujien määritellä melko vapaasti asumisessaan merkitykselliseksi kokemiaan asioita. Saaduissa tuloksissa ilmenikin myös sellaisia piirteitä ja ominaisuuksia, joita ei julkisessa tai akateemisessa asumista koskevassa keskustelussa ole aiemmin nostettu esiin. Tulokset tukevat näkemystä siitä, että asukkaan näkökulmasta laadukkaamman asumisen kehittämisessä tulisi kiinnittää aiempaa enemmän huomiota asunnon toissijaisina pidettyihin tiloihin (kuten eteiseen), sen aistein koettuihin ja tunnelmallisuuteen liittyviin laatutekijöihin sekä sisä- ja ulkotilojen väliin jääviin jatkumoihin. Viimeiseksi haluamme tulosten nojalla korostaa asukkaan roolia tarjoumien aktiivisena havaitsijana ja muokkaajana.

asumistoiveet, tarjoumat, osallistuva valokuvaus, fokusryhmät

8. Social Media Geographies

Aud IV October 25th 1pm

*Session chairs: **Vuokko Heikinheimo, Christoph Fink & Tuuli Toivonen** (Digital Geography Lab, University of Helsinki)*

Social media data and its analysis have found their way into mainstream geographic research. The availability of such data has sparked research on people's discourses (Garimella et al. 2018), social networks (Huberman et al. 2008), urban and global mobility (Hawelka et al. 2014; Shelton et al. 2015), on their happiness (Mitchell et al. 2013), and outdoor activities (Hausmann et al. 2017a&b; Heikinheimo 2018). Data from social media is increasingly used to inform urban and regional planning (Campagna 2016; Nummi 2018; Rykov et al. 2016), biodiversity conservation (Di Minin et al. 2015, forthcoming), and linguistics (Hiippala et al. forthcoming), amongst many other fields. Social media data is data generated from people's interactions on social media platforms. It consists of text, images, or similar, and a rich set of metadata covering, for instance but not limited to, time and date, location, user identity and interaction. Research has evolved from quantitative analysis of aggregated metadata, such as location information, to a more holistic research that seamlessly contains location, content analyses and information about the users and their networks. Current geographical research using social media data employs a diverse mix of both qualitative and quantitative methods, ranging from discourse analysis to machine learning. This session intends to bring together people using social media data analytics in their geographical research and to share their knowledge, experiences, enthusiasm and criticism with one another.

References

- Campagna, M. (2016) Social Media Geographic Information: Why social is special when it goes spatial? In Capineri, C., Haklay, M., Huang, H., Antoniou, V., Kettunen, J., Ostermann, F., and Purves, R. (Eds.), *European Handbook of Crowdsourced Geographic Information*. Ubiquity Press.
- Di Minin, E., Tenkanen, H., and Toivonen, T. (2015) Prospects and challenges for social media data in conservation science. *Frontiers in Environmental Science* 3.
- Di Minin, E., Fink, C., Hiippala, T., and Tenkanen, H. (forthcoming) A framework for investigating illegal wildlife trade on social media using machine learning. *Conservation Biology* 17(674).
- Garimella, K., De Francisci Morales, G., Gionis, A., and Mathioudakis, M. (2018) Political Discourse on Social Media: Echo Chambers, Gatekeepers, and the Price of Bipartisanship. *ACM Press* doi:10.1145/3178876.3186139.

Hausmann, A, Toivonen, TK, Slotow, R, Tenkanen, HTO, Moilanen, AJ, Heikinheimo, VV & Di Minin, E (2017), 'Social Media Data Can Be Used to Understand Tourists' Preferences for Nature-Based Experiences in Protected Areas' Conservation Letters, Vuosikerta. 11, Nro 1. DOI: 10.1111/conl.12343

Hausmann, A, Toivonen, T, Heikinheimo, V, Tenkanen, H, Slotow, R & Di Minin, E (2017), 'Social media reveal that charismatic species are not the main attractor of ecotourists to sub-Saharan protected areas' Scientific Reports, Vuosikerta. 7, 763. DOI: 10.1038/s41598-017-00858-6

Hawelka, B., Sitko, I., Beinat, E., Sobolevsky, S., Kazakopoulos, P., and Ratti, C. (2014) Geo-located Twitter as proxy for global mobility patterns. Cartography and Geographic Information Science 41(3): 260–271.

Heikinheimo, V. (2018) Understanding human activities in green areas with social media data. In CEUR Workshop Proceedings. Presented at the AGILE PhD School Leeds, United Kingdom.

Hiippala, T., Hausmann, A., Tenkanen, H., and Toivonen, T. (in press) Exploring the linguistic landscape of geotagged social media content in urban environments. Digital Scholarship in the Humanities : 29.

Huberman, B. A., Romero, D. M., and Wu, F. (2009) Social networks that matter: Twitter under the microscope. First Monday 14(1).

Mitchell, L., Frank, M. R., Harris, K. D., Dodds, P. S., and Danforth, C. M. (2013) The Geography of Happiness: Connecting Twitter Sentiment and Expression, Demographics, and Objective Characteristics of Place. PLoS ONE 8(5).

Nummi, P. (2018) Crowdsourcing Local Knowledge with PPGIS and Social Media for Urban Planning to Reveal Intangible Cultural Heritage. Urban Planning, 3, DOI: <http://dx.doi.org/10.17645/up.v3i1.1266>

Rykov, Y., Stanislavovich Nagornyy, O., Koltsova, O., Manovich, L., Cerrone, D. & Crockett, D. (2016) Semantic and geospatial mapping of instagram images in Saint-Petersburg. Artificial Intelligence and Natural Language AINL FRUCT 2016 Conference.

Shelton, T. , Poorthuis, A. & Zook M. (2015). Social Media and the City: Rethinking Urban Socio-Spatial Inequality Using User-Generated Geographic Information. Landscape and Urban Planning. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2571757> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2571757>

Tenkanen, H., Di Minin, E., Heikinheimo, V., Hausmann, A., Herbst, M., Kajala, L., and Toivonen, T. (2017) Instagram, Flickr, or Twitter: Assessing the usability of social media data for visitor monitoring in protected areas. Scientific Reports 7(1).

Maria Merisalo (University of Turku), Jussi Jauhiainen (University of Turku): The role of Internet and Social media facilitating the Asylum Migrants' Move Decisions and Journey Towards Europe. A comparative study of Asylum Migrants' Inclusion to Digital Dimension of Space.

Social media and internet are important tools for asylum seekers in their journey from their origin country to their desired destination. This technology facilitates the decision to begin the journey, relay formal and informal information about travel routes and places to live in Europe and enables to maintain and create necessary networks. This paper examines and compares the use of internet and social media of asylum

migrants during their journey from their origin countries in to their desired destinations. Five surveys were conducted in Greece (Lesvos), Italy (Lampedusa), Jordan, Iran and Turkey. In total, 2455 respondents answered to the survey. The study shows that information and interaction in social media considerably facilitated the move decisions from the origin countries. During the journey the use of social media was experienced important. However, at the reception centres/refugee camps (in the study locations) the possibilities for internet and social media use varies extensively e.g. due to lack of smart phones stolen by smugglers and poor access to internet. However, majority of the respondents acknowledge internet and social media making their life easier at refugee camps and reception centres, and thus, acknowledging the importance of these facilities. The paper concludes that a proper internet connection should be provided as a commodity in reception centres and refugee camps due to its essential importance for the asylum migrants.

asylum migrants, social media, internet, move decisions

Vuokko Heikinheimo (Digital Geography Lab, University of Helsinki): Digital Footprints in Finnish National Parks

National Parks are large protected areas designed to protect ecosystems while providing also recreational opportunities to visitors. Understanding national park visitation is important for park management and decision making. Recent research suggests that social media, and other user-generated online content, may provide complementary information about national park visitation in addition to traditional data collection methods. In our project, we have studied the potential of social media data for conservation science through comparisons of official visitor monitoring data to information retrieved from social media. The current study aims to retrieve characteristic features (such as activities and landscape types) within and across Finnish national parks from geotagged social media data using automated content analysis methods. We aim to study and discuss the following questions: How do the digital representations of national parks compare with official descriptions and surveys? What kind of parks are visited by the same people? At what spatial and temporal scales do social media data provide relevant information about park visitation and visitors experiences? Who have generated the digital content? Source data consists of visitor surveys and park descriptions provided by the Finnish national park authority Metsähallitus, as well as openly shared social media posts retrieved for all Finnish national parks from Flickr, Instagram and Twitter platforms using a coordinate-based query. Previous research and preliminary results from this study highlight the potential and challenges of using social media data for understanding national park use. Social media content captures visitation patterns and activities in popular parks, and reflects the typical characteristics of national parks in Finland. Within-park patterns might be difficult to observe due to lack of data at that scale. Further work is still needed to better understand who have created these digital footprints, and what experiences are not captured online.

Social media, geotags, national parks, content analysis

Christoph Fink (University of Helsinki), Enrico Di Minin (University of Helsinki): The global illegal trade in wildlife and social media

Illegal wildlife trade is one of the biggest threats to biodiversity conservation, as many species, including iconic species such as rhinoceros and elephant taxa, are targeted for their meat, trophies and other body parts. Over the last years, the scale and nature of illegal wildlife trade has changed dramatically. The Internet is becoming a major market for wildlife products, as it provides cost-effective solutions, vast outreach and anonymity for illegal wildlife traders. A 2014 study by the International Fund for Animal Welfare found 33 000 items for sale on 280 online marketplaces. More recent findings suggest that the

illegal market for wildlife has moved to social media and, to a lesser extent, to the dark web. So far, the use of social media data in conservation science has been limited. There are survey efforts ongoing to determine the quantity, origins and destinations of illegal wildlife trade on social media, which are carried out in a manual, labour-intensive fashion. Our contribution is a framework to automatically collect data from social media and identify and filter relevant content. We retrieve data from social media platforms application programming interfaces (API), then use deep learning methods to identify and filter the contents of social media posts. Deep learning is a machine-learning approach in which input data from training sets is abstracted into a network tree of numerous abstract levels. We show how such an approach can be used to identify species and wildlife products (e.g. rhino horn and elephant ivory), their origins, destinations, routes, and involved actors more efficiently from social media data.

social media, deep learning, conservation

Tuomas Väisänen (Helsingin yliopisto): Helsingin digitaalinen kaupunkitila - Case: Instagram

Internet-yhteyksien ja sosiaalisen median suosion myötä suurella osalla ihmisistä on profiili, jollain sosiaalisen median alustalla. Näin ollen myös suuri osa sosiaalisesta kanssakäymisestä ja yleisestä keskustelusta on osittain siirtynyt sosiaaliseen mediaan, tehden sosiaalisen median aineistoista erittäin tärkeän aineiston tieteen sosiaalisten ilmiöiden, kaupunkien ja yhteiskunnan tutkimisessa. Sosiaalisen median sisältö on kuitenkin erittäin kirjavaa ja monimuotoista, jonka myötä aineiston esiprosessointi on erityisen tärkeässä asemassa tuloksien laadun kannalta. Tässä työssä on selvitetään mistä aiheista Instagramissa keskustellaan Helsingin alueella suomeksi ja englanniksi, sekä tarkastellaan miten nämä eri kieliset aiheet sijoittuvat Helsinkiin spatiotemporaalisesti. Lisäksi työn tarkoituksena on selvittää voiko luonnollisen kielenprosessoinnin työkaluja käyttää maantieteellisessä tutkimuksessa. Aiheet louhitaan Instagram-julkaisujen kuvateksteistä koneoppimista hyödyntävällä aihehallinnus-menetelmällä. Aihehallinnus toteutetaan Helsingin alueella erilaisilla spatiaalisilla rajauksilla. Mallinnuksen jälkeen aiheisiin luokiteltuja julkaisuja visualisoidaan kuvaajin ja kartoin, jolloin nähdään Instagram-julkaisujen aihe rakenne koko Helsingin alueella ja muutamassa kaupunginosassa paljastaa miltä eri kieliryhmien digitaalinen kaupunkitila näyttää Instagramin kautta. Tulokset osoittavat kielten välillä olevan eroja aiheissa niin spatiaalisesti kuin temporaalisestikin eri mittakaavatasoilla huolimatta siitä, että Instagram-aineisto osoittautui sävyllisesti ja temporaalisen rytmikkänsä kautta samankaltaiseksi kielten välillä. Tuloksena syntyneiden spatiaalisten aihehallinnusten kautta digitaalisesta kaupunkitilasta käyty teoreettinen keskustelu saa lisää empiiristä näyttöä. Luonnollisen kielen prosessoinnin menetelmät osoittautuivat käyttökelpoisiksi maantieteellisen tutkimuksen tekemisessä. Sosiaalisen median massadatan määrä ja uuden massadatan syntymisen nopeus alleviivaavat sosiaalisen median aineistojen tärkeyttä nykyaikaisen kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksessa, mutta myös asettavat käytettävälle menetelmille ja työkaluille selkeät ehdot mitkä niiden tulee täyttää. Pelkästään massadatan määrän vuoksi koneoppimista ja muita tekoälyperusteisia menetelmiä tullaan tarvitsemaan sosiaalisen median sisältöön kohdistuvassa tieteellisessä tutkimuksessa. Data-painotteinen maantieteellinen tutkimus tulee entistä enemmän vaatimaan tehokkaita tekoäly-avusteisia menetelmiä massadataa tuottavan yhteiskunnan tutkimiseksi.

sosiaalinen media, paikkatieto, luonnollisen kielen prosessointi, aihehallinnus

Damiano Cerrone (Tampere University of Technology): Urban metaMorphology

Good urban life is one of the main targets of urban planners and policy makers today. As key characteristics of liveable, socially balanced and attractive cities, vibrant and attractive places have become valuable social assets. They are no less than a key resource for urban development, directing, and sometimes initiating, both the location and type of new investments. At the same time, social and economic dynamics of contemporary urban spaces are not exclusively determined by the centrality and visibility of one place, but

through other, intangible bonds that challenges the power of physical space. In fact, social media and users-tailored advertising platforms represent, and even have generated themselves new forms of social relations and support economic activities that are not necessarily dependent from spatial design. This has shifted the mantra of *location, location, location* into *communication, communication, communication* presenting a new challenge for contemporary architecture to attract users in physical space and guarantee their permanence. By combining statistical data with publicly shared social media data, at the URMI project we aim to break down the wealth of spatial information at our disposal into the singular choices expressed by dwellers and visitors. We map behavioural patterns to understand what type of environment social media users prefer and how they choose to represent themselves in those spaces. This talk will focus on the case study of Finland, with a European comparison of activity patterns between.

metamorphology, urbanity

12. Aquatic and terrestrial biodiversity in a changing environment

Aud XIV October 25th 1pm

Session chair: **Janne Soininen** (University of Helsinki)

Session aims to present the theories, new findings and approaches related to spatial biodiversity research in aquatic and terrestrial ecosystems. Special aim is to link observational approaches to latest theory in biodiversity research.

Sonja Kivinen (Department of Geographical and Historical Studies, University of Eastern Finland)
Advanced Earth observation techniques in forest biodiversity and carbon sequestration mapping: boreal forests in the Evo region as an example

Topi Tanhuanpää; Department of Geographical and Historical Studies, University of Eastern Finland Sarita Keski-Saari; Department of Environmental and Biological Sciences, University of Eastern Finland Laura Mononen; Department of Geographical and Historical Studies, University of Eastern Finland Elina Koivisto; Biodiversity Centre, Finnish Environment Institute Pasi Korpelainen; Department of Geographical and Historical Studies, University of Eastern Finland Anton Kuzmin; Department of Geographical and Historical Studies, University of Eastern Finland Aleksi Ritakallio; Department of Geographical and Historical Studies, University of Eastern Finland Arto Viinikka; Environmental Policy Centre, Finnish Environment Institute Petteri Vihervaara; Biodiversity Centre, Finnish Environment Institute Timo Kumpula; Department of Geographical and Historical Studies, University of Eastern Finland

Integrating multisource Earth observation (EO) data and methods allows studying forest biodiversity and carbon sequestration related questions at various spatial and temporal scales. We aim to develop and produce novel remotely sensed variables describing biodiversity and ecosystem properties using a multi-sensor approach (IBC-Carbon project; Integrated Biodiversity Conservation and Carbon Sequestration in the Changing Environment; WP4). We utilize 1) optical satellite images 2) airborne and terrestrial laser scanning (ALS, TLS), 3) airborne hyperspectral data, and 4) unmanned aircraft systems (UAS). Laser scanning is a superb method to capture the 3D structure of forested ecosystems with sub-meter accuracy. Narrow spectral bands of hyperspectral data can give more information on forest biotopes and tree species compared to multispectral data. Novel UAS methods contribute for bridging the gap between field and airborne measurements and providing ultra-high spatial and temporal resolution imagery for detailed assessment of different ecosystems properties. Our main study area is the Evo region (83 km²) in southern Finland, where we focus particularly on mapping a keystone species aspen (*P. tremula*). In summer 2018, a

total of 550 aspens were measured and leaf samples collected for chemical and spectral analyses. These data will be utilized in mapping aspen in different biotopes using airborne hyperspectral and ALS data. We also utilize a database of circa 5000 aspens measured earlier in the area. Environmental DNA (eDNA) were collected in 12 different sites ranging from pristine forests in nature protection areas to intensively managed forests. The goal is to get an estimate of biodiversity from soil and aspen leaf samples describing sites with various land use. We will also examine if biodiversity of the locations can be associated to the spectral and 3D features revealed by remote sensing data.

forest biodiversity, remote sensing

Leena Virta (University of Helsinki, Department of Geosciences and Geography): Diversity of benthic diatoms affects ecosystem productivity in the Baltic Sea

The current decrease in biodiversity affects all ecosystems, and the impacts of diversity on ecosystem functioning need to be resolved. Marine coastal areas are productive and highly important to humans, but the complex habitat structure of archipelagos and other coastal ecosystems hinders our understanding of their functioning. To study the relationship between benthic diatom diversity and ecosystem productivity, and key environmental drivers of benthic diatom communities, we collected 83 sediment cores at 18 sites in a heterogeneous coastal archipelago in the northern Baltic Sea. We found that the relationship between diatom diversity and ecosystem productivity (measured as sediment chlorophyll a concentration) was linear and positive at the 5th quantile, which indicates that diatom diversity forms the lowest boundary for productivity, i.e., productivity can be high even when diatom diversity is low, but with high diatom diversity, ecosystem productivity is consistently high. Diatom trait composition was more effective than taxonomical composition in showing such a relationship, which could be due to niche complementarity. The key drivers for diatom trait and species composition were the variations in sediment organic matter content, grain size, water column nutrients, and the abundance of grazers and diatom facilitating benthic macrofauna. Total species richness of the diatom communities was high (347 observed species), but local richness varied broadly among the sites. Our results suggest that the complexity of coastal archipelagos results in considerable small-scale variation in the diversity of microphytobenthic organisms, and that benthic diatoms are important for ecosystem productivity and should be considered when evaluating the potential productivity of coastal areas.

diversity-ecosystem productivity, Baltic Sea, microphytobenthos

Maija Toivanen (University of Oulu): Geodiversity as a surrogate of freshwater biodiversity

Conserving freshwater biodiversity in a rapidly changing world requires updated planning schemes and efforts. Geodiversity (the diversity of Earth surface forms, materials, and processes) and biodiversity are interlinked at a fundamental level as well as are being considered in a growing number of studies; however, the existing body of research does not cover freshwater environments yet. In my PhD project I use explicit geodiversity variables (i.e., rock-type and soil-type richness, geomorphological diversity) and local and climatic variables to find out whether geodiversity can be used as a surrogate for aquatic plant richness. In the first stage of the project I aim to compare novel geodiversity variables to well-studied local (e.g., area, alkalinity) and climate (e.g., growing degree-days) variables, and examine the detected patterns between habitat types (lakes and rivers) and among all taxa and major functional groups (helophytes and hydrophytes). I use modeling methods such as generalized linear models (GLM), and variation partitioning (VP) to measure the independent and shared contributions of the geodiversity, climate and local environmental variable groups. As a complementary analysis, and to identify single important variables

explaining variation in aquatic plant richness, I utilize boosted regression tree (BRT) analysis. To consider the link between aquatic and terrestrial environments, geodiversity is calculated for catchment areas. Geodiversity is expected to bring added value to modeling freshwater biodiversity, as well as to support the idea of Conserving Nature's stage strategy presented in the context of geodiversity as a measure of conservation value.

abiotic surrogates, aquatic plants, conserving nature's stage

Jouni Salmela (University of Turku, Department of Geography and Geology): Sediment transport in estuary – an intensive measuring and modelling approach to understand the effect of environmental conditions on sediment dispersion in coastal environment

Sediment transport has strong impact on biotic and abiotic factors in coastal environments. Sediment transport, caused by water flow, maintain both delta areas and underwater habitats. In addition, severe consequences such as increased water turbidity and temperature, eutrophication, decreased oxygen concentration and potential habitat degradation have been observed. The spatiotemporal distribution of sediment transported by rivers, in archipelago cleaved shallow not tidal brackish water, will be inspected exploiting recent development of gauging and modelling platforms. Due to an innovative methodological approach, much more reliable, accurate and with longer temporal scale results will be gained. In this study, sediment transported by rivers will be measured and modelled in relation to discharge and other environmental factors such as water temperature, salinity, flow and wind conditions. Field surveys are done with different in situ measurements, and sedimentation is monitored with sediment traps. High resolution satellite images will be utilized in parallel with in situ measurements. Collected data will be exploited to build up a hydromorphological model based on Computational Fluid Dynamics (CFD) that is common approach in hydrological studies. Objectives of this study is to find out environmental factors that have strong influence on vertical and horizontal sediment dispersion in coastal areas. Focus will be on different hydrological events and seasonal differences to distinguish the temporal variation of sediment dispersion.

Virpi Pajunen (University of Helsinki/Department of Geosciences and Geography): The main drivers of the diversity and distribution of aquatic micro-organisms

The ongoing climate change and increasing anthropogenic pressure alter the conditions faced by the species living in the present ecosystems. The changes are prone to escalate in the northern regions, especially in freshwater ecosystems. Species must respond to changing conditions by adaptation or adjusting their distributional ranges. Diverse microbial communities in freshwaters play crucial roles in ecosystem functioning, however, the information about the effects of climate on the distributional patterns of aquatic micro-organisms has yet largely been lacking. In order to predict the responses of freshwater communities to future environmental change, I have investigated the relative roles of climate, catchment properties and local environmental factors in the occurrence of diatoms, an important group of freshwater micro-organisms, in Finnish streams. The study revealed that climatic factors are important drivers of stream diatom distributions and their effect may even outcompete the influence of local environmental variables. However, the relative importance of the factors driving diatom distributions varied along the anthropogenic land use gradient and among species. Climate was the main driver of species distributions in pristine environments, whereas local environment was more important in human impacted streams. Climatic and catchment scale factors influenced stream diatoms mainly indirectly through catchment productivity and nutrient availability. Species richness was mainly affected by energy and nutrient availability. Conductivity, which was strongly related to anthropogenic land use, was a key factor governing species distributions especially in human impacted streams. Unique communities with high conservation

value and low species richness were detected in harsh, low-nutrient conditions in northern Finland. The study revealed that the effects of the most essential climatic and environmental factors influencing diatom species may be context dependent and vary along the anthropogenic land use gradient. The ongoing climatic and subsequent environmental change may further complicate the species responses towards environmental factors.

Aquatic ecosystems, diatoms, micro-organisms, biogeography

Marja Lindholm (University of Oulu, Geography Research Unit); **Janne Alahuhta** (University of Oulu, Geography Research Unit); **Jani Heino** (Finnish Environment Institute, Biodiversity Centre) **Heikki Toivonen** (Finnish Environment Institute, Biodiversity Centre): **Temporal patterns in aquatic macrophyte beta diversity in a boreal lake district**

Temporal aspects are often underrepresented when studying global change and effects of human activities on biodiversity patterns, especially in the aquatic realm. Human activities (e.g. changes in land use) can cause various changes on beta diversity patterns and these patterns can reveal the spatial aspect of biodiversity loss or biotic homogenization. We aimed to discover if vascular aquatic macrophyte communities show different spatial patterns in beta diversity in relation to human impacts across decades. We used presence-absence data of aquatic macrophytes from five different decades (1940s to 2010s) from small boreal lakes. We decomposed the total beta diversity to species replacement and richness difference components and utilized generalised dissimilarity modelling to analyse spatial patterns in these components in relation to environmental gradients. The modelling was independently conducted for different time periods and different beta diversity components. In addition to the generally used environmental variables, we used land use variables derived from base maps. Vascular aquatic macrophyte communities showed only slightly different patterns in beta diversity in relation to human impacts across decades. Species richness difference was more dominant than replacement component in each decade. Against our expectations, we found that land use was not particularly important in explaining the beta diversity in our study area. Altitude and pH were the most important variables in each decade. As altitudinal gradient in this study area is not particularly steep, position in the landscape, reflecting both connectivity and lake characteristics, probably explains the patterns found in beta diversity. Our findings provide important information for aquatic biodiversity assessment and conservation research in boreal areas and beyond.

Temporal aspect, Spatial patterns, Land use changes, Freshwaters, GDM

15. Tulevaisuuden maantieteet! Pecha Kucha -työpaja opiskelijoille

Aud XIII *Torstai 25.10. klo 13*

Puheenjohtaja: Venla Bernelius (Helsingin yliopisto)

Se, mihin opiskelijat tarttuvat nyt, suuntaa maantiedettä kohti tulevia vuosikymmeniä. Tänä vuonna Maantieteen päivillä järjestetään myös **opiskelijoiden oma työryhmäsessio**, johon voit tulla esittelemään kandi- tai gradututkielmaasi valintasi mukaan Pecha Kucha tai hissipuheformaattilla! (Ks. <https://globaldigitalcitizen.org/how-to-make-great-presentations-with-pecha-kucha>) Ideana on esitellä lyhyesti ja ytimekkäästi oman tutkielman aihe kuvien tai kaavioiden siivittämänä ja tarjota katsaus siihen, millaiset aiheet opiskelijoita eri yliopistoissa innostavat. Rohkaisemme käyttämään tilaisuuden hyväksi ja kokeilemaan japanilaista Pecha Kucha -esitystekniikkaa, jossa esitys rakentuu

20 dian powerpointin ympärille niin, että diat asetetaan vaihtumaan automaattisesti 20 sekunnin välein. Halutessasi voit kuitenkin pitää myös perinteisemmän lyhyen esittelyn tutkielmastasi, jolloin sinulla on esityksellesi aikaa 7 minuuttia. Esityksen jälkeen varataan aikaa muutamille kysymyksille. Sessio tarjoaa loistavan tilaisuuden saada arvokasta esiintymiskokemusta rennossa ja vastaanottavaisessa ilmapiirissä!

Sessiossa pääsevät ääneen perustutkinto-opiskelijat, kaikki ovat tervetulleita seuraamaan.

Nina Miettinen (Helsingin yliopisto, pro gradu -tutkielma): **Kansainvälisyyskokemuksen jälkeen - Nairobin alueen aktiivisten nuorten rooli muuttuvassa maailmassa**

Mikael Asikainen (Turun yliopisto, pro gradu -tutkielma): **Oikopolut - miten kävely-ympäristön suunnittelu vastaa sen käyttöä?**

Karoliina Bergström (Helsingin yliopisto, pro gradu -tutkielma): **Lasten eriytyvät kasvuympäristöt? Päiväkotien toimintaympäristöt segregoituvassa kaupungissa**

14. Kuhinaa rikkaruohonjuuritasolla: radikaalimaantieteet Suomessa (osa 1)

Aud II Torstai 25.10. osa 1 klo 13 & osa 2 klo 15

Puheenjohtajat: **Tuomo Alhojärvi** (Oulun yliopisto) ja **Heikki Sirviö** (Oulun yliopisto)

Erilaiset radikaaleiksi kutsutut ajatteluperinteet ja käytännöt ovat vaikuttaneet voimakkaasti kansainväliseen ihmismaantieteelliseen keskusteluun. Viime vuosikymmenien tutkimusta ja toimintaa ovat viitoittaneet esimerkiksi sosialistiset, marxilaiset, feministiset, anarkistiset, queerit, antirasistiset ja post- ja dekoloniaaliset tutkimustraditiot. Tuloksena on ollut tulikivenkatkuista kritiikkiä ja debattia mutta myös eläviä avauksia ja tekoja tutkimuksen yhteiskunnallisen tehtävän puolesta. Elinkelvottomuutta ja epävarmuutta tuottavan fossiilikapitalismin keskellä tällaiselle tutkimukselle on tarvetta enemmän kuin koskaan.

Suomen maantieteisiin radikaalius on välittynyt kenties hyvinvointivaltion vaimentamana. Yhteiskunnallista osallistumista on kuitenkin meilläkin harjoitettu vuosikymmenien aikana, ja epäkohtia erittelevää kriittistä tutkimusta tehdään monella saralla. Mutta miten on radikaalin – siis osallistuvan, kamppailevan, nyrjäyttävän ja vinosti kasvavan – tutkimuksen laita?

Tähän työpajaan kutsumme mukaan esityksiä, jotka käsittelevät suomalaisen maantieteen radikaaliutta eilen, tänään ja huomenna. Jos ja kun tulevaisuus näyttää epävarmalta, millaista radikaaliutta tarvitaan? Millaisista maantieteistä voidaan etsiä aineksia oikeudenmukaisempaan, elämiskelpoiseen ja haluttavaan tulevaisuuteen? Entä millaisia kotoperäisiä ajatus- ja elämistradioita on tarpeen kaivaa naftaliinista ja keksiä uudelleen? Miten luoda kontekstiherkkiä kansainvälisiä radikaalimaantieteiden yhteyksiä vastapainoksi tasapäistävälle ja tutkimusagendoja tyypistävälle ”kansainväliselle” valtavirtamaantieteelle? Ja jos kun tulevaisuus itsessään on epävarma ja sijoiltaan tempaava, niin millaiset maantieteet tukisivat sinnikästä vastarintaa ja paikoillaan pysymistä?

Toivotamme työpajaan tervetulleiksi kaikenkarvaiset menetelmälliset, teoreettiset, taiteelliset ja politisoivat interventiot osallistuvampien maantieteiden puolesta. Erityisesti haluamme rohkaista myös opiskelijoita mukaan linjaamaan ja haastamaan tulevia maantieteitä.

Heikki Sirviö (Oulun yliopisto): **Nurjamieliset merkitykset ja radikaali luopuminen**

Radikaalius maantieteessä tai tutkimuksessa voi merkitä monenlaisia asioita, mutta mitä ajatella lähestymistavasta, jonka mukaan kyseenalaistamattomimmat lähtökohtamme aina käyttämästämme kielestä lähtien ovat perinpohjaisesti vinoutuneita. Tarkastelen esityksessäni filosofi Pauli Pylkön poleemista haastetta teknistieteelliselle universalismille ja Suomen kulttuuriselle tilanteelle, koska ajattelen sen avaavan näköaloja myös radikaalille maantieteelliselle tutkimukselle. Tiivistän Pylkön keskeiset väitteet kolmeen teemaan: koska kielet ovat sidoksissa perusluonteeltaan alkuristiriitaiseen kokemukseen, ovat ne vaativassa mielessä kääntymättömiä ja tästä syystä kantavat mukanaan ainutkertaisia merkityksiä; tämä kääntymätön kulttuurinen erikoislaatu liittyy ihmisen luontosuhteeseen, minkä kautta eurooppalaisen teknistieteellisen sivilisaation universalismi on sekä luonnonympäristöjen että ei-eurooppalaisten kielten ja kulttuurien tuhoutumisen ytimessä; ekologiseen kriisiin ei voida puuttua keinoilla, jotka ovat sitä ensisijaisesti tuottaneet eli tekniikan ja talouden hienosäädöllä, vaan mikä tahansa vakavasti otettava ratkaisu perustuu (elintasosta, tieteellis-teknisestä edistyksestä) luopumiseen sekä paikallisesti elinkelpoisten ja omavaraisten merkitysten, elinkeinojen ja luontosuhteiden elvyttämiseen. Maantieteen kannalta katson Pylkön ajattelun avaavan radikaaleja väyliä tavalle mieltää Suomi sekä tunnistaa luontosuhteen ongelma, jotka mahdollistavat esimerkiksi epätasaisen kehityksen ja luonnon tuottamisen sananparsien ajattelemisen uudelleen. Tarkastelun lähtökohdaksi on otettava suomen kielen ja sen kantaman kulttuurin koloniaalinen asema suhteessa Eurooppaan, mikä Suomessa harjoitetun ja Suomea koskevan tieteen kannalta merkitsee vakavasti otettuna melkoista uudelleen ajattelun ja uusiksi kirjoittamisen haastetta. Tähän sisältyy itseymmärryksen muutos (suomen kielen ja sen mahdollistaman ajattelun ei-eurooppalaisuuden hyväksyminen), joka voisi asemoida suomalaisuutta uudestaan esim. suhteessa alkuperäiskansakysymykseen sekä muuntaa tapoja ymmärtää ja arvottaa alueellisia ja paikallisia kulttuureja sekä suhdetta luonnonympäristöihin. Pidän Pylkön luopumisen dialektiikka myös painavana puheenvuorona suhteessa degrowth-ajatteluun. Sen erityinen vahvuus on vankassa historiallisuudessa: kestävän luontosuhteen mallia ei tarvitse etsiä kivikaudelta tai eksoottisilta kansoilta vaan sen ydin on löydettävissä alueellisesta ja paikallisesta perinteestä: kuinka tietyyssä ympäristössä on pitkällä aikavälillä (esikapitalistisessa vaiheessa, erityisesti ennen öljyä) selvitty tuhoamatta luonnonympäristöä ja sen mukana toimeentulon edellytyksiä. Luopumisen vaatimus merkitsee radikaalia katkosta suhteessa ympäristökriisin tuottamisen logiikkaan ja sen edellytyksiä on etsittävä sieltä, mistä ajattelu ja toiminta ammentavat merkityksellisyytensä.

Kääntymättömyys, kolonialismi, ympäristökriisi, Suomi, degrowth

Laura Pouru (Turun yliopisto, Tulevaisuuden tutkimuskeskus) Hazel Salminen (Turun yliopisto, Tulevaisuuden tutkimuskeskus) Noora Vähäkari (Turun yliopisto, Tulevaisuuden tutkimuskeskus): **Tulevaisuus ulottuvuutena maantieteen tekemisessä**

Maantieteessä keskeinen ilmiön tutkimisen parametri on tila, kun taas tulevaisuudentutkimuksen ytimessä on ajallinen ulottuvuus. Tulevaisuudentutkimukseen pohjautuva tulevaisuusajattelu on työkalu, jonka avulla ilmiöitä voidaan tarkastella arvolähtöisesti ja pitkällä aikavälillä, ymmärtäen tulevaisuus ei vain stabiilina päämääränä, vaan yhteisesti luotuna tavoitteena. Tässä esityksessä provosoimme kuulijat ajattelemaan vaihtoehtoisia tulevaisuuksia tukevammin osana maantieteen tekemistä. Esityksemme käy

läpi tulevaisuudentutkimuksen ja tulevaisuusajattelun perusteet keskeisine konsepteineen, ja esittää osallistavan metodin maantieteen tekemisen ja tulevaisuusperspektiivin yhdistämisestä. Tulevaisuudentutkimus on systemaattista, poikkitieteellistä, holistista ja kriittistä mahdollisten tulevaisuuden kehityskulkujen tutkimista. Maantieteilijä-futuristeina haluamme ennen kaikkea avata pohdintaa siitä, miten tulevaisuudentutkimus ja sen menetelmät voivat lisätä vaikuttavuutta, luovuutta, kriittisyyttä, ja yksilön kokemuspohjaa maantieteessä. Mitä ovat esimerkiksi mahdolliset, todennäköiset, toivottavat ja ei-toivottavat tulevaisuudet? Millaisia työkaluja ja tietopohjaa niiden hahmottamiseen tarvitaan? Osana esitystä esittelemme ja kokeilemme yhdessä kokemuksellista, karttapohjaista harjoitusta, jonka tavoitteena on innoittaa osallistujia visioimaan tietyn annetun fyysisen tilan vaihtoehtoisia tulevaisuuksia. Harjoituksen tavoitteena on demonstroida osallistujille, että meillä kaikilla on oikeus ja kyky visioida tulevaisuutta ja että tulevaisuus rakentuu nykyhetkessä tekemistämme päätöksistä ja valinnoista. Elämme ja koemme nykyhetkeä mutta ajattelemme ja suunnittelemme tulevaisuutta näiden yhdistäminen kokemuspohjaisen tulevaisuusvisoinnin muodossa voi tuoda esille monitahoisempia mahdollisuuksia tulevaisuuden kehityskuluille. Toisin kuin perinteisten tieteiden systemaattisuus ja usein objektiivisen tiedon painottaminen, tulevaisuudentutkimus antaa tilaa myös kriittisyydelle, mahdollisuuksien moninaisuudelle, arvovalinnoille ja henkilökohtaisille kokemuksille osana tulevaisuuden tekemistä. Tulevaisuus on kuitenkin vahvasti arvovalintojemme tuotos, sillä jokapäiväiset tekomme rakentavat tulevaisuuden. Luovien ja osallistavien tulevaisuusprosessien kautta myös maantieteilijät voivat saada uusia näkökulmia ja tietoa osaksi esimerkiksi kestävästä kaupunkisuunnittelusta. Monimutkaistuvassa ja kiihtyvällä vauhdilla muuttuvassa maailmassa tällainen tietoinen tulevaisuuden käyttäminen on tärkeää niin yksilöille kuin organisaatioille.

tulevaisuudentutkimus, kokemuksellisuus, arvopohjaisuus

Lehtinen, Ari (Itä-Suomen yliopisto, historia- ja maantieteiden laitos): Yhteiskuntamaantiede Joensuussa: degrowth- ja low carbon -hankkeet muutostyönä

Pyrkimys yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen on olennainen osa joensuulaista yhteiskuntamaantiedettä. Tähän velvoittaa jo tieteenalan paikallinen kiinnitys aluesuunnitteluun ja -kehittämiseen. Ympäröivä yhteiskunta on vahvasti läsnä tutkimus- ja opetustyössä, yhtä lailla kysymysten täsmäntämisessä kuin tulosten jalkauttamisessa. Vaikuttamisessa tavoitellaan aktiivisen osallistumisen rinnalla myös muutosvoimaisuutta. Lisäksi yhteiskuntamaantiede Itä-Suomen yliopistossa sijoittuu luontevasti osaksi muuta yhteiskuntatieteellistä tutkimusta tästä johtuen käsitteellinen uudistustyö on koko ajan esillä. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että yhteiskunnallisen vaikuttamisen lähtökohtana on käsitteiden uudistaminen: syrjäisyyden olomuodot, yhdyskuntamurrokset, ylipaikallistuminen, seutuistuminen, raja- ja vastatilat, periferiapositiot ja provinsialismi sekä risteystyö kuten myös kaupunkiluonto ja metsäteollisuusregiimit ovat saaneet joensuulaiset täsmennyksensä. Lisäksi ympäristötoimintatutkimuksen ja endeemisen kartografian kehittäminen sekä tutkimuksen palauttaminen kohdeyhteisöihin, siis tulosten yhteisöllinen käsittely (ml. julkaisulupa) on otettu monessa hankkeessa käyttöön. Tässä puheenvuorossa esittelen muutamia keskeisiä muutosvoimaisia joensuulaisia hankkeita, joista osa on leimallisesti yhteiskuntamaantieteellisiä, osa monitieteisen yhteistyön tulosta. Otsikossa mainittujen projektien (radikaalit) lataukset ilmenevät monipuolisessa yhteiskunnallisessa vuorovaikutuksessa ja vaikuttamisessa: tutkimukset osoittavat, että aito hiilineutraali yhdyskuntakehitys (kestävyys siirtymä) ns. irtikykentä ilmasto- ja ympäristörasituksista on mahdollinen vain kasvutalouden jälkeisessä ajassa/tilassa ja degrowth taas edellyttää syvälle käyviä muutoksia vallitsevaan talousjärjestelmään.

yhteiskuntamaantiede, muutosvoimaisuus, käsitteellistäminen

Utopia tuli sanana tunnetuksi Thomas Moren keskiajalla kirjoittaman kirjateoksen nimestä. Klassikoksi vakiintuneessa kirjassa kuvataan kuvitteellinen saari ja sen asukkaat. Kirjan nimestä johdettiin utopian kaksi tunnetuinta merkitystä: olematon paikka ja onnellisten paikka. Kuvitelmat ihanneyhteisöistä ja paremmasta maailmasta ovat aina olleet osa ihmisyyttä. Utopian rinnalla kulkee sen lähikäsite, utopismi. Se ymmärretään ihmisen kyvyksi ja taipumukseksi haaveilla paremmasta maailmasta ja kaikesta siitä, minkä uskotaan johtavan sinne. Utopiat ovat siis paikkoja, joita ei ole ja jotka pyrkivät näkemään maailman jonkinlaisena. Utopioita voidaan tulkita monella tapaa, mutta pääsääntöisesti ne ovat toteutumattomia uskomuksia ja haavekuvia, joihin liittyy vallitsevan tilallisen järjestyksen radikaalikin muutos. Niin kutsutut kriittiset maantieteen suunaukset ymmärtävät tilan valtasuhteiden epätasapainoisen jakautumisen kautta. Kunakin hetkenä tilaa hallitsevat tietyt dominoivat intressit, jotka pyrkivät vakiinnuttamaan asemansa tukahduttamalla niiden kanssa kilpailevia vaihtoehtoja pääsemästä määräävään asemaan. Utopiat liittyvät tähän valtataisteluun kahdella tavalla. Poliittisten liikkeiden, ideologioiden, vaihtoehtoliikkeiden tai muiden toimijoiden tarjoamat yhteiskuntamallit ovat eräänlaisia utopioita siinä mielessä, että ne esittelevät jonkin valtavirran ajattelutavoista ja uskomuksista poikkeavan tavan järjestää yhteiskuntien ja yhdyskuntien tilasuhteita. Toisaalta, valtavirran uskomukset vastustavat näitä vaihtoehtoja nimittämällä niitä utopioiksi negatiivisessa merkityksessä eli toteutumiskelvottomiksi haaveiksi. Vastaava kaksoistulkinta voidaan huomata radikaalin käsitteen käytössä yhteiskunnallisessa yhteydessä. Sitäkin käytetään tuomitsemaan vastapuolen ehdotus riskialttiiksi tai jopa hulluksi. Toisaalta sitä käytetään positiivisessa tarkoituksessa utopian tavoin tuomaan esille mahdollisuus, jota kukaan ei ole aikaisemmin tullut ajatelleeksi. Utopian ja radikaalin kaksoistulkinta osoittaa, että niitä käytetään pelivälineenä tavoiteltaessa etulyöntiasemaa yhteiskunnallisesta vallasta kisattaessa. Tässä mielessä radikaaleiksi ideoiksi ja utopioiksi voidaan lukea myös mielikuvitukselliset sekä suureelliset rakennus- tai aluekehittämishankkeet, jotka positiivisella häikäilemättömyydellä pyrkivät tuomaan valtapeliin omat sääntönsä.

utopia, radikaali, valta, aluekehittäminen

Risto Kalliola (Turun yliopisto): Tuottaako radikaalimaantiede elitismiä?

Nousevan oikeistopopulismin yhtenä piirteenä on tarve nähdä maailma yksinkertaisena. On selkeitä asetelmia, totuutta ja valetotuutta, hyvää ja pahaa. Tieteellinen relativismi, kaiken tiedon väliaikaisuus ja tieteeseen kuuluva kriittinen argumentointi eivät siihen sovi. Kuvattu ristiriita voi vahvistaa yhteiskunnallista jännitettä. Yhtäällä on selkeyttä ja järjestystä tavoitteleva kansanryhmä ja toisaalla liberaali tieteellinen eliitti. Koetaan haluttomuutta nähdä toista, kunnioituksen ja ymmärryksen puutetta, loukkaannutaan ja vetäydytään kukin omiin kupliinsa. Niinkö? Entä olisiko maantieteellä jotain annettavaa näinkin kipeään haasteeseen? Onhan tieteenalamme moneen taipuva ja sen ihanteena on kokonaisvaltainen alueiden ja systeemien ymmärrys sekä niihin juurtuva viestintä. Radikaali tutkija saattaisi juuri tässä tilanteessa olla ymmärrettävä, kunnioitettava ja läsnä oleva. Session kuvailutekstin sosialistiset, marxilaiset, feministiset, anarkistiset, queerit, antirasistiset ja post- ja dekoloniaaliset tutkimustraditiot ovat kukin omassa yhteydessään nerokkaita, mutta niillä on suppeat tiedostavat yleisönsä. Näitä esityksessäni pohdiskelen, vaikka tätä kirjoittaessani en vielä tiedä, miten.

radikaalimaantiede, elitismi

Ville Kellokumpu (Oulun yliopisto): Radikalismi ja uusi maantiede: Taloustieteestä kohti talousekologiaa

Ilmastonmuutos on vuosisadan suurin eksistentiaalinen uhka, joka määrittää planeettamme elinkelpoisuuden ihmisille ja suurelle osalle lajistoa. Ilmastonmuutos on prosessi, joka tuo esiin tarpeen globaalin mittakaavan ekologiselle ajattelulle. Systemaattinen kritiikki osoittaa kohti kapitalismia eli sitä, miten tuotamme, jaamme ja kulutamme materiaa maapallolla. Ilmastonmuutos ei ratkea teknokratismiin tai yksilöiden kulutusvalintojen kautta, vaan sen ratkaisemiseen tarvitaan niin tieteellisiä, teknologisia, poliittisia kuin ideologisia uudelleenmäärittelyjä. Mikäli talousjärjestelmän tuottama ylikulutus ja riippuvaisuus fossiilisista polttoaineista tunnustetaan ongelman ytimeksi, on katseet käännettävä myös siihen ideologiseen järjestelmään, joka tämän ongelman syntymisen on mahdollistanut. Erityisesti poliittista sfääriä näyttää vaivaavan vulgaari taloustieteellinen ajattelu, jonka ytimessä on niukkuuden käsite. Taloustiedettä on kuvattu niukkuuden tieteeksi, jonka historiallisessa keskiössä ovat olleet pääoman ja hyödykkeiden niukkuus. Katastrofaalisen ilmastonmuutoksen aikakaudella tämän paradigman on kaaduttava. On siirryttävä taloustieteestä kohti talousekologiaa. Ensisijainen viitekehys talousekologisessa ajattelussa on oltava luonnonvarojen ja luonnon kantokyvyn niukkuus, joita vasten taloutta ja politiikkaa arvioidaan. Väitän, että maantieteellä on keskeinen rooli ja mahdollisuus uudenlaisen talousekologisen ajattelun esiintuomisessa. Maantieteellä on aina ollut kaksoisrooli luonnontieteenä ja ihmistieteenä. Historiallisesti maantieteellisessä näkökannassa on korostunut ihmisen ja luonnon välinen yhteys, vaikka nykyinen maantieteellisen tutkimuksen kenttä onkin erottautunut luonnon- ja ihmistieteellisiin kategorioihin. Ilmastonmuutoksen esittämän ylisukupolvisen haasteen takia on syytä miettiä uudelleen näiden kategorioiden pitävyyttä ja tuoda esiin konvergenssia ihmisen ja luonnon tutkimuksen välillä. Tiede ja kriittinen tiedontuotanto ovat yhä keskeisemmässä osassa ilmastonmuutokseen liittyvän ongelmiston ratkaisemisessa. Tieteentekijän ja maantieteilijän rooli ei saa rajoittua poliitikkojen faktantarkastajaksi tai ajoittaisen kritiikin esittäjäksi, vaan aktiiviseksi uudelleenmäärittelijäksi. On hyvä muistaa, että kritiikki elää symbioottisessa suhteessa kohteeseensa. Vallitsevaa aatteellista hegemoniaa, joka on johdattamassa meitä kohti ympäristökatastrofia ei voida murtaa pelkällä kritiikillä, vaan artikuloimalla vastahegemonia, joka sitoutuu realistiseen utopiaan toisenlaisesta maailmasta. Vastahegemonisen projektin kautta radikaali tutkimus voisi välttää irrelevanssin sudenkuopan, johon se hyvin usein ajautuu. Occupy Wall Streetin, Indignadosin ja muiden massaliikkeiden jälkeen on selvää, että pelkkä ulkoparlamentaarinen energia ei riitä muutokseen, vaan se on pystyttävä myös kääntämään poliittiseksi energiaksi.

Talousekologia, ilmastonmuutos, kritiikki, hegemoni

Työryhmäsessiot 2 Torstai 25.10 klo 15 (sessio 16 alkaa jo klo 14:45)

14. Kuhinaa rikkaruohonjuuritasolla: radikaalimaantieteet Suomessa (osa 2)

Aud II Torstai 25.10. osa 1 klo 13 & osa 2 klo 15

Puheenjohtajat: Tuomo Alhojärvi (Oulun yliopisto) ja Heikki Sirviö (Oulun yliopisto)

(Sessio jatkuu tauon jälkeen, katso abstraktit edeltä)

3. Bioeconomy in Finland and beyond: Unfolding development trajectories between a “new Nokia” and “bio-massacre”

Aud XVI October 25th 3pm

Session chair: *Moritz Albrecht* /University of Eastern Finland

Needs for a sustainable transition of production and consumption systems have been recognized and moved to the center stage in political and academic debates. In Finland, the (circular) bioeconomy takes a prominent role within the political agenda to promote a sustainable biosociety, and the country currently experiences a “green-rush” of large scale (bio-)industrial developments. Policy actors are actively promoting a bio-based rejuvenation of the Finnish economy, and particularly emphasizing possibilities for rural regions as a ‘resource’ for most sustainability-oriented policies within food, transport or energy sectors. Nevertheless, here is a gap between the technical potentials, political or industrial rhetoric and the actual socio-spatial processes of materialization of such political strategies.

The bioeconomy in Finland and its calculative potentials are hailed as the ‘new Nokia’, and at the same time, they are criticized as a renewed road to forest destruction. Much of the academic focus remains caught up with techno-economic potential analyses and the portrayal of policy visions to predict biofutures. These approaches tend to marginalize the array of dilemmas, uncertainties and vested interests rooted in the translocal spaces of policies’ design and implementation. Hence, in order to understand the materialization, effects and problematisations of potential biofutures there is an urge for a geographical perspectives on the socio-spatial processes that shape pathways, rationalities and places of implementation themselves. This allows an unfolding and evaluation of heterogeneous bioeconomy trajectories and their power-laden relations that shape potential biofutures in Finland and beyond.

The session aims to gather papers that address and critically scrutinize the socio-spatial processes related to bioeconomy-framed developments in Finland or elsewhere. Presentations can focus but are not restricted to, for example, industrial developments and their role for regional development, rhetoric and practices related to the sustainability of resource use, conflicting interests of different sectors of bioeconomy, and bioeconomy governance in a wider sense that contributes to an understanding of its spaces. Despite strong wood focus of Finnish bioeconomy/industry, the session hopes to attract also contributions of non-wood bioeconomy fields such as tourism, food or health related aspects.

Bjørnar Sæther (University of Oslo): The (sorry) state of the bioeconomy in Norway

Norway, like other Nordic countries has a quite ambitious bioeconomy strategy. The fisheries, agriculture and forestry sectors are central in this respect. The presentation will focus on the forest industry. Developments over the last 10 years and the current situation will be commented upon. Research aimed at a more central position of the Norwegian forest industry in the bioeconomy will be presented.

Bioeconomy, forest industry, Norway

Moritz Albrecht (Itä-Suomen Yliopisto): (Re-)producing BioAssemblages: The Äänekoski Bioproduct mill development

Bioeconomy is the new buzzword tied to political and economic terminology that frames many proposed pathways for sustainable regional development in Europe, particularly in rural, biomass rich areas. Dissected by research into various strands, visions and shades of green and presented by bioeconomy stakeholders itself through regional examples and self-promoted Bio-Clusters, the socio-spatial processes of these regional assemblages are often discarded in these accounts. Framed by a prominent Finnish example, Metsä Groups Bioproduct mill development in Äänekoski, this case study employs a concept of BioAssemblages and displays the socio-spatial positionalities of regional bioeconomy development in the places of materialization. It further ties the spatial (re-)production of BioAssemblages to their role as bioeconomy policy translation loops and consequently allows insights to processes of bioeconomy policy mobility, translation and mutation. Looking at various positionalities in this BioAssemblage presents a complex and strongly shifting local environment accompanied by unequal power topologies and by means of territorialization. Contrary, shallow policy narratives create a problematic mismatch between the best-practice employed by policy makers and regional bioeconomy materialization in the places themselves. While the study makes no assumption on the sustained future of this bioeconomy development, the current processes allow an externalization of risks from the industrial site, restrict wider participation and discredit the important role of institutional actors in the development.

Bioeconomy, Assemblages, positionality, Äänekoski, Policy translation

Olli Lehtonen (University of Eastern Finland), Lasse Okkonen (Karelia University of Applied Sciences): Long-term socioeconomic impacts of bioenergy production: The case of Eno Energy

The aim of this paper is to assess the long-term direct and indirect socioeconomic impacts of biomass-based heat entrepreneurship on a local and regional economy by using input-output (IO) analysis. The analysis focuses on a small peripheral community, called Eno, located in North Karelia, Finland. We ask in this paper what type of long-term income and employment impacts heat entrepreneurship has from start-up to growth and maturity production stages. According to the socio-economic impact analyses, the total employment impacts of the Eno Energy Cooperative in 2000-2015 were approximately 160 FTEs and the total income impact in the same period was about 6.6 million euros. Results proved also that in addition to traditional socioeconomic impacts, the energy cost savings, and their induced impacts, can create a remarkable additional increase to the local development benefits of bioenergy. Direct, indirect, and induced impacts of the investments and production are only a part of the socioeconomic impact of bioenergy production. These aspects are often analysed without understanding the profitability of

bioenergy systems, and associated public and private benefits. This paper concludes with generic discussion on socio-economic impacts of bioenergy, which can be utilised in local policy advocacy.

socioeconomic impacts, input-output modelling, heat entrepreneurship, Eno Energy

Niko Humalisto (Itä-Suomen yliopisto, Historia- ja maantieteiden laitos): **Material politics of turning manure into a resource in biogas production: the case study of Biovakka in Finland**

As part of its circular economy policy, Finland has launched a program to turn the country into a model country in terms of nutrient recycling. One specific goal in this program is to get 50 % of manure that is the biggest potential source of recycled nutrients into efficient processing by 2025. Despite the high priority policy efforts and numerous R&D projects targeting nutrient recycling, the results have been modest. Now, less than 5 % of manure is refined either to energy or advanced nutrients. To understand the reasons for the modest success, this paper investigates a struggle of a pioneering group of farmers in their attempts to turn the surplus of manure accumulating in Vehmaa region in South-West Finland into a resource in the combined production of biogas and refining nutrient products from the digestates. The case study builds on ethnographic field data of interviews, participant observations and field trips that took place in 2016 and 2017. Analysis sorts out the dynamics of material circuits, the changing landscape of political instruments and various business strategies shaping the unmaking of manure excess. The results draw attention on the mundane boundary work of making manure either a waste, surplus or resource and how different socio-political categorisations and the vital materialities of manure itself participate in this boundary making. The case unfolds the material politics of nutrient recycling: the ways different material orderings either enhance or set boundaries for the requalification of manure from surplus and waste to resource and in which arenas these orderings can be re-arranged.

manure, nutrient recycling, biogas

4. Perspectives on territory: the state, the people, and democracy - Academy of Finland Centre of Excellence in Relational and Territorial Politics of Bordering, Identities and Transnationalization (RELATE) Session.

Aud XIV October 25th 3pm

Session chairs: *Chris Lizotte* (University of Helsinki), *Juho Luukkonen* (University of Helsinki)

“Territory” is a core geographic concept, but it has only relatively recently begun to attract sustained interest from geographers. Often used in popular and academic discourse alike as a synonym for “place” or “region” (Paasi 2012), we are now arriving at a more sophisticated understanding of territory as a specific, contingent kind of space that has been made knowable and governable by a central authority (Elden 2013), and of territoriality as the gamut of human activities that classify space, communicate these classifications through boundary, and enforce these divisions (Sack 1986).

Beyond territory and territoriality as spatial concepts, geographers have also investigated how they are instantiated by different actors, particularly the state. Indeed, the spatial transformation of the state under conditions of advanced capitalism has engendered significant changes in the organization and management of territory (Moisio and Paasi 2013). Additionally, state spatial transformation has led to a situation in which territorial sovereignty is often conflated with political

sovereignty, when in fact transnational and extraterritorial forms of governance have led to complex topologies of territory and power (Sassen 2013). This conflation has provided openings for groups to highlight the spatial mismatch of power and territory, or exploit it for political gain; today we are seeing a particular proliferation of the second of these as primarily right-wing populist movements contest the effects of globalization with calls for simplistic, territorialist spatial governance.

In this session, then, we invite papers that explore territory both conceptually and empirically, as it is manifested by a variety of political actors. Topics could include, but are not limited to:

- Nationalist discourses of territorial attachment
- Territorial practices of the state
- Uses of territorial metaphor in literature, film, or other media
- Populist appeals to territory in response to globalization and elite regimes
- The state's changing approaches to territory
- The presence of more-than-human and non-human entities in territorial governance

Satu Kivelä (University of Oulu, Geography Research Unit): Geobiopolitics of health care: bringing territory and population together

State theories often tend to create an a priori distinction between territory and population and thus between sovereignty and governmentality as two forms of state power. In order to step beyond these persistent dichotomies, I suggest that state power/territory/population interface may be approached through the combination of the concepts of geopolitics and biopolitics. Geopolitics is commonly viewed as attached to sovereign power concerned with processes of territorialisation of the state while biopolitics, in turn, is seen to be as related to the governmentality of a population. Rather than constructing a mutual exclusivity between geopolitics and biopolitics, one should treat them as intertwined forms of political calculation integrating state power, territory and population with each other. I propose that biogeopolitics can be fruitfully conceptualised through an analysis of the ways in which the management of population health is connected to the territorial organisation of the state in statist social practices of health care. In such view, population health is regarded not only as biopolitical but also as geopolitical problematic of state power. As bound with both sovereignty and governmentality, health care is associated with specific kind of geobiopolitics through which state space becomes vital and population health becomes spatial in an intensive way. Geopolitics of health care thus seeks to provide a fresh conceptual perspective for the analysis of the state power/territory/population nexus through which the state comes into being.

Simo Rautiainen (University of Eastern Finland, Karelian Institute): Finnish island policy: lobbying or regional development?

In Finland, island policy is carried out since 1949. It aims at reduction and compensation of disadvantages caused by insular conditions. We evaluated the effectiveness, positioning and reform needs of the island policy by the order of Ministry of Agriculture and Forestry. We studied these themes with different methods and from the perspective of national, regional and local actors. The evaluation covered period from 1981 to the present. The aim of the evaluation was to support realization of national island programme and lay foundations for the forthcoming programmes. Island policy is focused on acting on national level and due to active parliamentary work of the Island Committee it has reached relatively strong position compared to size of its interest groups. No other policy area in the regional development framework has been able to build position based on legislation. Despite the parliamentary nature of the

Island Committee, its operation is not politically loaded and its work is widely appreciated. Island policy's most important accomplishment is that it has safeguarded the island subsidies for island municipalities and operational preconditions for island traffic. The island policy has succeeded well in protection of the interests of insular areas on national level but it has been slightly unsuccessful on local level. Because island policy emphasizes national supervision of interests, it has partly diverged from the mainstream regional development. On the municipal level, island policy is poorly known. Remarkable development activities and financing are directed to insular regions but this is not considered as island policy, but normal development of the archipelago. Therefore, island policy, as a relatively small policy area that is focusing on restricted geographic area, needs to seek effectiveness through the political actions that fall into area of rural and urban policies.

island policy, regional development, archipelago, geographic disadvantage

Tetiana Nagirniak (University of Eastern Finland) : Citizens` participation in local decision-making: comparing Ukraine and Estonia

Citizens` participation in decision-making processes at local level in Central and Eastern European post-Soviet countries: comparative perspective of Ukraine and Estonia experience The aim of this paper is to explore the peculiarities of transformation of the system of local decision making in the post-Soviet European countries on the example of Ukraine and Estonia and in the context of social transformations and related reforms in the given countries. There are several reasons for choosing these two examples for the comparison, including their common post-Soviet legacy of administrative division of powers between the central government and local communities, which was especially important during the first attempts of decentralization; social tendencies aimed at democratization and increasing of the involvement of people in public governance since 1991 till present; decentralization reforms, which despite the fact of being implemented in different periods, have some similar approaches etc.. Thus, the paper is to be focused on processes of decentralization within the system of public governance, which strengthen its self-organized potential and, as a result, increase effectiveness of responding to citizens` needs, and give them the opportunity to actively participate in decision-making processes. Consequently, numerous issues, which impact the implementation of these goals, are to be explored in the paper in order to identify the common aspects and weaknesses of existing system of public governance at the local level in the chosen countries, in particular mechanisms of citizens` participation in decision-making processes; scope of authority of the local communities at state levels; the access and possibility to dispose of the local resources and finances by the local communities etc.. The exploration will also include numerous sources, such as the regulatory frameworks and their compliance with the recognized best practices (i.e. the European Charter of local self-government as a key benchmark for decentralization and reform of local self-government); public opinion polls (including the authors personal surveys); interviews and other important sources of information for the research. The papers findings would provide some new ideas on the tendencies in public governance at the local level in the post-Soviet European countries and would be useful for the academicians and practitioners working in the sphere of the reform of decentralization, development of local communities, public governance and in particular developing of the strategies and practical instruments for effective cooperation between government institutions and civil society.

governance; local communities; decentralization; post-Soviet; Ukraine: Estonia

Sami Moisio (Helsingin yliopisto): Geopolitics of the knowledge-based economy

I seek to integrate key ideas and literatures from various fields and offer conceptual clarifications of what I call knowledge-based economization. I bring together elements from discursive and material readings of the knowledge-based economy, and the cultural political economy approach. I conceptualize knowledge-

based economization as referring to 1) the political rhetoric or argumentation in which knowledge-based economy, knowledge economy, information economy or the like are referred to as societal and economic ideals; 2) the formative role of knowledge-production and related imaginaries and ideas that qualify materialities, objects, substances and devices as constituents of the knowledge-intensive form of capitalism; 3) the production of ideas and theories in which certain human capacities, actions, orientations and behaviors are articulated as valuable in the operation of the knowledge-based economy; 4) the ways in which the knowledge-intensive form of capitalism gets constituted in the circuits of capital, and how it proceeds in the spheres of production, built environment and human capital; 5) the role and interplay of public and private organizations, governmental bodies and institutions in the constitution of the knowledge-intensive form of capitalism; and 6) the production of abstract and concrete spaces of spatial planning and development which are legitimized as meeting the demands of the material processes of knowledge capitalism.

economization, knowledge-based economy, geopolitics

Christopher Lizotte (University of Helsinki) Juho Luukkonen (University of Helsinki): Towards a Dialectical Understanding of Territory and Political Practice

In the field of political geography, interest in conceptualizing and examining the everyday production of territory by the state has recently grown significantly. However, these accounts have been rather limited in terms of their conceptual and empirical framings of both territory and practice. First, territory is seen as an effect of practices rather than constitutive of them. Second, the view on practices has been rather conventional by mainly focusing on “hard” and repressive territorializing practices (e.g. large-scale infrastructural, border control, biopolitical surveillance) through which the state occupies geographical areas or makes its presence visible. This article aims at enriching this disciplinary discussion in two ways: first, it diversifies the range of sites that are examined as manifestations of territory by paying attention to seemingly neutral bureaucratic policy practices in the crafting of state territory; second, by studying these practices as themselves being shaped by territory. In developing this analytic framework we are sensitive to Elden’s (2013) argument that “territory” is not an eternal concept, a priori to political practice. Rather, we argue that territory, as it is manifested in contemporary states, and the practices that are employed to create and manage that territory, co-constitute each other. To illustrate this, we examine two cases, the French public school system and national planning policies in Finland, that demonstrate the dialectical relationship between territorial practices and state territory.

9. Analysing spatial patterns of accessibility and mobility

Aud IV October 25th 3pm

Session chairs: **Henrikki Tenkanen**, **Elias Willberg** and **Tuuli Toivonen** (Digital Geography Lab, University of Helsinki)

Accessibility - classically defined as “the potential of opportunities for interaction”, is a conceptual and analytical tool that has been used to understand the intertwine of land use and transport. Increasingly it is used to understand even further the functionality, sustainability and equity of urban regions, or the locations of likely centers of interaction. Discourse on spatial accessibility has been inspiring scholars for decades, but the ways to measure it in a meaningful way remain a grand challenge for research. In practice, accessibility is mostly analyzed from a place-based perspective

by focusing on urban form/structure (transport network, land use), a single mode of transport, a single time period and mostly for “average individuals” or single population groups.

Recently, however, the field has been advancing and also Finnish geographers have contributed to this advancement by carrying out novel multimodal and multitemporal analyses, developing methods for modelling accessibility and participating in the forming of theories on accessibility and mobility. This session welcomes presentations from researchers working on spatial modelling of accessibility and mobility. The presentations may be methodological, conceptual or case studies on accessibility analyses. Also examples on using accessibility as a tool in practical decision-making are welcomed!

Jeison Orlando Londoño Espinosa (University of Münster/University of Helsinki): Comparative spatial data analysis method of urban accessibility realities

Researchers and urban planners have for long wanted to understand the functioning of cities from various perspectives. Transportation and mobility play key roles in cities, hence planners and researchers want to understand accessibility and mobility of citizens. Understanding the functioning of cities from transportation perspective, requires developing dedicated approaches and tools that can capture urban patterns and realities of mobility and accessibility. Those tools need to be comprehensive and easy to use, and capable of producing accessibility indicators to inform how the transport system performs. Furthermore, urban planners from other cities might benefit if they could have access to similar tools. Hence, the aim of this work is to define and develop a method to analyze and compare accessibility centralities of public transport and private car in urban settings and to identify whether there are parallel accessibility and centrality realities for different modes of transport. I used Open Street Map road network data and other open sources to develop two door-to-door approaches to calculate accessibility in international urban settings, using Helsinki and Tallinn as a case study. The first approach is based on the Open Trip Planner analytics API to retrieve the fastest journey for Public Transport. The second approach is an extension to the Door-to-door Routing Analytics (DORA), a novel tool developed by me for the Digital Geography Lab of the University of Helsinki, to calculate fastest routes by Private Car. I used a grid-based layer to distribute the origin-destination points all over the cities and a method to calculate centralities based on the median travel times for each of the grid cells. As a result, I was able to calculate realistic travel times for both cities, to identify most central areas for both transport modes. I present the centrality as an index and an analysis from the socio-demographic perspective.

Transport Modes, Accessibility, Mobility, Centrality, Open Data, Open Sources,

Elias Willberg (University of Helsinki): Bike-sharing as part of urban mobility in Helsinki - A user perspective

The number of bike-sharing systems (BSS) has increased rapidly during the last decade. These systems extend urban mobility options and provide a solution for the so-called last-mile problem. The first system in Finland was opened in Helsinki in 2016 and the urban bikes quickly became popular. While new BSS are opened and current ones expanded in Finland, it is important to understand how these systems are used and by whom. This knowledge can help to ensure that the benefits distribute as evenly as possible for the citizens. In this work, I have employed a person-based approach to study mobility patterns of BSS users in Helsinki. I have aimed to understand what has been a typical user profile and how different user groups have differed from each other in their use. A dataset provided by Helsinki Region Transport was used, which contained all the 1.5 million urban bike trips in 2017. Beside the trip information, the dataset contained the basic demographic information about the user. To contextualize the results, I did a

systematic literature review on BSS studies between 1/2016-2/2018 (n=799). The results show that young adults and men have been overrepresented among the users. Furthermore, the users who live inside the bike-station coverage area make around 80 % of the trips and their trip profiles differ considerably from those who live outside the area. For example, the users living outside the area seem to chain urban bikes more often with public transport. The use of BSS in Helsinki has been high internationally compared, but the user profiles seem to follow typical patterns of bike-sharing with overrepresentation of certain groups. The use of young adults might promise well for the change of urban mobility but it is important to keep promoting cycling for a wider range of people.

bike-sharing, urban mobility, person-based approach

Claudia Bergroth (Digital Geography Lab, University of Helsinki): Dynamic Accessibility Modelling in the Finnish Capital Region integrating mobile phone data

Spatial accessibility is a dynamic concept that is a widely applied framework for supporting land use and transport planning. Yet, the components of accessibility have been predominantly treated as static, particularly in place-based accessibility research. For instance, home locations are commonly considered as a proxy for origins of people despite the widely acknowledged criticism of the approach. Simultaneously, there has been a transition towards 24-hour societies, which further highlights the need to consider time beside space. To plan better cities and understand our complex environments, reliable tools that account for these dynamic realities are needed. In this study, I set out to 1) uncover the 24-hour distribution of people in time and space of the Finnish Capital Region using mobile phone data, which in turn was used to 2) introduce the first fully dynamic accessibility model in the study area. Firstly, network-driven mobile phone data was used to estimate the hourly population distribution on a typical weekday (Monday-Thursday) on 250 m x 250 m statistical grid squares. Ancillary information of land use, floor area and use type of buildings and results from a time use survey were added to improve the accuracy of the interpolation. Then, the resulting 24-hour population data was combined with open temporally sensitive information of the transport network (GTFS) and locations and opening hours of grocery stores to analyze the dynamic accessibility realities of the Finnish Capital Region. The results indicate that atemporal approaches overestimate the accessibility to grocery stores in the study area and demonstrate the importance of incorporating time into accessibility in research and decision making. Furthermore, the validation results show that aggregated network-driven mobile phone data can be used as a proxy for the origins of people.

Accessibility, GIS, space-time modelling, big data, mobile phone data

Venla Bernelius (Helsingin yliopisto), Karoliina Bergström (Helsingin yliopisto): Yksi kaupunki, 300 kylää - päiväkotien erilaistuvat toimintaympäristöt Helsingissä

Tarkastelemme esityksessämme sitä, miten Helsingin kaupunkisegregaatio vaikuttaa päiväkotien lähialueiden sosioekonomiseen eriytymiseen, eli toimintaympäristöjen erilaistumiseen. Lähtökohtana tarkastelulle on havainto siitä, että Helsingin asuinalueiden eriytymisen on osoitettu vaikuttaneen voimakkaasti peruskoulujen oppilasalueisiin. Perinteisesti Helsingin kaupunkisegregaatio on ollut hyvin hienopiirteistä, mutta 2000-luvun kuluessa erojen on havaittu nousseen yhä selvemmin näkyviin myös suuremmilla aluetasoilla (Kortteinen & Vaattovaara 2015). Eriytymiskehitys on vaikuttanut sekä alakoulujen että yläkoulujen oppilasalueisiin, eli oppilaille osoitettavan lähikoulun määrittäviin hallinnollisiin alueisiin. Koulujen toiminnan näkökulmasta tämä merkitsee koulun sosiaalisen toimintaympäristön selvää erilaistumista koulujen välillä. Oppilaiden sosioekonomisten ja etnisten taustojen erot heijastuvat kouluyhteisöjen arkeen ja jopa oppimistulosten jakoihin koulujen välillä (Bernelius 2013). Eriyttävien

kehityskulkujen on arveltu vaikuttavan samansuuntaisesti myös päiväkotien toimintaympäristöihin ja alueellisiin haasteisiin, mutta päiväkotien lähialueiden eroja ei ole toistaiseksi näistä lähtökohdista selvitetty määrällisten aineistojen kautta. Pyrimmekin tässä analyysissä kartoittamaan lähialueiden tilannetta samoista lähtökohdista kuin koulujen oppilasalueiden eroja on analysoitu aikaisemmin. Päiväkodeilla ei ole virallisia maantieteellisiä oppilasalueita, mutta päiväkotipaikkojen jakamisessa noudatetaan mahdollisuuksien mukaan läheisyysperiaatetta, ja sidos alueellisuuteen on vahva. Loimme artikkelin tarkasteluja varten päiväkodeille keinotekoiset lähialueet, joilla jokainen kortteli on yhdistetty sitä maantieteellisesti lähimpään päiväkotiin. Sosioekonomista eriytymistä kuvataan Tilastokeskuksen Ruututietokannasta koostettujen alueellisten koulutus- ja tulotietoaggregaattien avulla. Suomalainen varhaiskasvatusjärjestelmä on kansainvälisessä vertailussa poikkeuksellisen laadukas, mutta tarkastelumme osoittaa, että sen alueelliset lähtökohdat ovat todennäköisesti vähintään yhtä haastavat kuin koulutusjärjestelmän tapauksessa: erot päiväkotien lähialueissa nousevat sosioekonomisilla mittareilla jopa suuremmiksi kuin koulujen oppilasalueilla. Aiempien tarkastelujemme valossa korkeakoulutettujen aikuisten osuuden vaihtelu koulujen oppilasalueiden välillä on noin 10 prosentista noin 50 prosenttiin. Päiväkotien lähialueilla vaihteluväli on puolestaan alle yhdeksästä prosentista lähes 60 prosenttiin. Koulujen osalta ero heikoimminkin ja korkeimminkin koulutetun alueen välillä on siis noin viisinkertainen, ja päiväkotien osalta jopa kuusinkertainen. Päiväkotien toimintaedellytysten kannalta onkin huomionarvoista, että kaupungin varhaiskasvattajat ovat tilanteessa, jossa saman palveluverkon puitteissa on katettava koko maan kuntien välistä vaihtelua suuremmat erot lasten alueellisissa lähtökohdissa.

Segregaatio, Helsinki, varhaiskasvatus, päiväkodit

Daniel Lopatnikov Rojo (Public University of Navarra/University of Helsinki): The social appropriation of a more sustainable mobility paradigm from an international comparative approach

Mobility has a great impact on the configuration of cities and on shaping citizens' lifestyles. The transition towards a more sustainable mobility paradigm cannot only rely on technological and smart city-related advancements. In fact, it is citizens' mobility habits and attitudes towards the modes of transport offered to them what usually makes the biggest difference. This PhD thesis analyses how people's mindsets might vary in accordance with different geographical and cultural contexts. Four distinct case studies give shape to an international comparative: Munich (compact city in Germany), Pau (dispersed city in France), Helsinki (home to pioneering Mobility as a Service companies) and my home city Pamplona (Spain). Pamplona has just started its own path towards a more sustainable city mobility. The redesign of the city (through measures such as the pedestrianization of the city centre and increasing restrictions to car use) is leading to an intense social and political debate. The aim of this research is to compare Pamplona with well-performing cities such as Munich and Helsinki and to an extremely car-dependent setting like Pau, so that conclusions can be drawn on what should and should not be done in terms of mobility management. For this purpose, a variety of social sciences methodologies has been applied: in-depth interviews with key stakeholders and with local citizens, surveys on mobility habits, statistical analysis, focus groups, etc. The result is an overview of the challenges faced by those cities that intend to become greener and a set of preliminary conclusions on how urban planning and mobility management affect the lives of regular citizens.

16. Maaseutu ja kaupunki: sekoituksia, riippuvuuksia ja mielikuvia.

Aud XIII Torstai 25.10. klo 14:45

Puheenjohtaja: Jarmo Kortelainen (Itä-Suomen yliopisto, Historia- ja maantieteiden laitos)

Maaseutu ja kaupunki ovat maantieteellistä mielikuvitustamme sääteleviä peruskategorioita, jotka synnyttävät enemmän tai vähemmän selkeitä mielikuvia maisemasta, elämäntavasta ja elinkeinoista. Sama jakolinja jäsentää myös yhteiskunnan alueellista organisoitumista samoin kuin aluepoliittista ajattelua ja keinovalikoimaa. Tällä jaolla on ollut kiistaton historiallinen tilauksensa ja paikkansa suomalaisen yhteiskunnan kehityksessä toisaalta alueellisiin resursseihin nojautuvana mutta samalla kaupungistuvana kokonaisuutena. On kuitenkin syytä pohtia sitä, missä määrin kahtiajako vastaa nyky-yhteiskunnan alueellista hahmoa ja kykenee suuntaamaan parhaalla tavalla siihen vaikuttavia poliittisia pyrkimyksiä. Esitelmissä tarkennetaan kuvaa maaseudun ja kaupungin keskinäisistä riippuvuuksista eri näkökulmista. Niistä kaksi (Luoto ja Kortelainen) pohtivat maaseutu-kaupunki –paradoksin mielekkyyttä aluehallinnollisten muutosten ja taajamoitumisen näkökulmista. Kaksi esitystä (Lundström ja Honkaniemi) tarkastelevat puolestaan maaseutu-kaupunki –vuorovaikutusta välillisemmin ja erittelevät maaseutupaikkojen korostumista yritysten lähinnä kaupunkilaisille suuntaamassa markkinoinnissa. Viimeiset kaksi esitelmää (Kettunen ja Pyy) tarkastelevat maaseutu-kaupunki –suhdetta maaseudun eri ikäryhmien kautta; yhtäältä nuorten koulutuspolkujen ja toisaalta ikääntyvän väestöryhmän tarpeiden näkökulmasta. Esitelmien teemat virittävät keskustelua maaseutu-kaupunki -asetelman käsitteellisistä tarkennuksista, kyseenalaistavat keskittymiskehityksen vääjäämättömyyttä ja korostavat eri tyyppisten yhdyskuntien keskinäisiä riippuvuuksia.

Ilkka Luoto (Vaasan yliopisto, aluetiede): Maaseutu-kaupunki -paradoksit alueiden kehittämisessä

Perinteisemmässä aluepoliittisessa keskustelussa maaseutu ja kaupunki esitetään irrallisina ja toisillensa vastakkaisina. Huolellisempi tarkastelu osoittaa, että maaseudun ja kaupungin suhteistoja määrittää tietynlainen itseristiriitaisuus ja käsitteellinen epäselvyys. Pitkälti kysymys on ollut myös siitä, kuinka ne määritellään eri asiayhteyksissä. Hyödynnän tämän itseristiriitaisuuden kuvaamisessa paradoksiteorian keskeistä oivallusta vastakkaisiltakin näyttävien teemojen keskinäisriippuvuudesta. Näkökulmaa täydennetään niin kutsutun kosto-ongelman käsitteellä. Lähtökohtaisesti on mahdotonta käsitteellistää ja kehittää maaseutu- tai kaupunkialueita ilman, että ne näkyisivät jossakin määrin samanaikaisina. Tämä samanaikaisuus on siirtynyt viime aikoina myös alue- ja maaseutupoliittisen keskustelun sisällöksi. Esimerkiksi kuntaliitoksien yhteydessä kaupunkimaiset ja maaseutumaiset alueet tuodaan samaan hallinnolliseen kehykseen, jolloin myös alueiden toiminnallinen perusta ja kehityksellinen dynamiikka järjestyvät uudelleen suhteessa vallitsevaan infrastruktuuriin, sosiaalisiin verkostoihin sekä naapuruussuhteisiin. Klassisesta paradoksista poiketen, maaseutuparadoksit ovat luonteeltaan eräänlaisia yhteiskunnallisia arvoituksia. Siten pohdittavaksi jää, millaisia käytännön työkaluja paradoksiteorian avulla on tuotavissa aluekehittämisen monisäikeiseen toimintaympäristöön.

Jarmo Kortelainen (Itä-Suomen yliopisto, Historia- ja maantieteiden laitos): Taajama-Suomi maaseudun ja kaupungin välissä

Suomalainen keskustelu tavoitellusta aluekehityksestä on pitkälti polarisoitunut kahteen vastakkaiseen leiriin. Yhtäällä ovat metropolisaation ja suurten kaupunkien puolestapuhujat ja toisaalla maaseudun asuttuna pitämisen kannattajat. Näiden ääripäiden väliin jää kuitenkin pikkukaupungeista ja maaseudun taajamista koostuva Taajama-Suomi (1000 - 30 000 asukkaan taajamat), joka on alueellisten politiikkakeskusteluiden väliinputoaja. Niissä asuu yhteensä noin 1,4 miljoonaa suomalaista, ja niiden vaikutuspiirissä olevien 0,6 miljoonan maaseudun asukkaan palveluiden hankinta riippuu niistä. Yleinen aluepolitiikka kiinnittää nykyään päähuomionsa kaupunkiseutujen kehittämiseen, kaupunkipolitiikka kohdistuu suuriin kaupunkeihin ja maaseutupolitiikan keinovalikoima vastaa lähinnä haja-asutusalueiden tarpeisiin. Akateemisessa maailmassa kahtiajako näkyy siinä, että kaupunki- ja maaseutututkimus ovat molemmat varsin vahvoja aloja, mutta pikkukaupunkitutkimuksen perinne puuttuu meiltä lähes kokonaan. Esityksessä pohditaan maaseutu-kaupunki -jaon mielekkyyttä aluekehittämisen perustana ja peräänkuulutetaan relationaalista ajattelua, joka kiinnittää huomiota yhdyskuntien keskinäiseen riippuvuuteen ja moniskaalaisiin työjakoihin.

Taajamat, pikkukaupungit, yhdyskuntajärjestelmä, aluepolitiikka

Niklas Lundström (Vaasan yliopisto, aluetiede): Paikkaseksikkyyden käsite maaseutukontekstissa

Paikallisuuden ja paikkojen korostamisesta on tullut valtavirtaa yritysten brändeissä. Jo 1990-luvulla Yhdysvalloissa uuden paikallisuuden käsite (engl. neolocalism) valjastettiin kuvaamaan esimerkiksi monien pienpanimoiden toimintaa. Uudessa paikallisuudessa keskiöön nousivat tarinoiden, aitouden, historiallisuuden, sosiaalisten kytkösten korostaminen. Tämä tapahtuu perinteisen agraarikuvaston visuaalisuuden siivittämänä. Paikkojen korostamisesta on tullut jopa maailmanlaajuinen trendi. Tällä hetkellä Suomessakin yritykset varsin yleisesti korostavat paikallisuutta ja paikkoja visuaalisessa ilmeessään etenkin maaseutukontekstin kautta. Tämä konkretisoituu esimerkiksi maaseudulla sijaitsevien rakennusten, paikkojen tai vaikkapa kylien korostamisena tuotteiden nimissä tai yritysten visuaalisessa markkinointiviestinnässä. Monet näistä yrityksistä tukeutuu uuden paikallisuuden viitekehykseen, mutta pelkästään sen kautta ei pääse riittävän hyvin käsiksi siihen, millä lailla yritykset kertovat tarinaansa. Vastauksena tähän ongelmaan esittelen paikkaseksikkyyden käsitteen. Alustavan tulkinnan perusteella paikkaseksikkyyys tukeutuu voimakkaasti uuteen paikallisuuteen, mutta tuo mukanaan uusia ominaisuuksia. Siinä korostuu uuteen paikallisuuteen liitettävien ominaisuuksien lisäksi perinteiseen maaseutukuvastoon verrattuna ensinnäkin uudenlainen, trendikäs, jopa minimalistinen visuaalisuus. Toisena erottavana tekijänä on sukupolvikokemus. Paikkaseksikkyyden tuottajina ovat usein niin sanotut milleniaalit, jotka tuottavat uutta maaseutumielikuvaa useimmiten samalle sukupolvelle suunnattuna. Kolmas tekijä liittyy maaseudun mielikuvallistamiseen. Se toteutuu kahden edellisen piirteen kautta. Paikkaseksikkyyttä hyödyntävät yritykset luovat täysin uudenlaista mielikuvaa maaseudusta verrattuna perinteiseenmollivoittoiseen diskurssiin tehden maaseudusta seksikkään. Uudenlainen ymmärrys auttaa sekä maaseutumaisia kuntia ja paikkoja että maaseutua yleisemminkin uudistamaan imagoaan vastaamaan nykypäivän ajan henkeä.

avainsanat: maaseutu, neolokalismi, paikka, visuaalisuus

Tuomas Honkaniemi (Vaasan yliopisto, Aluetiede): Visuaalisuus, paikka ja maaseutu yritysimagossa

Artikkelin tavoitteena on tuottaa uusia näkemyksiä ja visioita maaseudun imagokeskusteluun ja avata samalla uusia mahdollisuuksia maaseutumaisten kuntien, yhdistysten ja maaseudun yritysten imagotyölle. Artikkelissa analysoidaan Pohjanmaan ydinmaaseudulla sijaitsevan Kyrö Distilleryn tislamon internet-sivujen valokuvia visuaalisella tutkimusmenetelmällä. Analyysi kohdistuu erityisesti siihen, millaisena paikkana maaseutu näkyy paikkaorientoituneen yrityksen visuaalisessa imagossa ja mitä elementtejä tähän imagoon sisältyy. Teoreettisena viitekehyksenä on alueellinen imago ja uusi paikallisuus. Analyysi tuotti neljä kategoriää: yhteisöllisyys, kulttuurimaisema, tuotteet ja toiminta. Tutkimustulokset osoittavat, että Kyrö Distillery hyödyntää perinteisiä maaseutuun liitettyjä mielikuvia painottaen vahvasti visuaalisuutta. Samalla yritys luo uudenlaista ymmärrystä maaseudusta. Imagotyö näyttäytyy esteettisyyttä korostavana, tietynlaisena sukupolvikokemuksen alaisena ilmiönä. Lisäksi, imagotyöhön liittyy vahvasti pyrkimys erottumiseen ja visuaalisten virikkeiden herättämiseen. Myös tarinallisuuden, historian ja yhteisöllisyyden kytkeminen nykyhetken ja tulevaisuuden visioihin ja toiminnallisuuteen nousee artikkelissa keskeiseksi tekijäksi. Imago ja visuaalisuus koetaan nykyisin tärkeinä maaseudun, alueiden ja kuntien elinvoimaisuuden edistämässä sekä yhtä lailla yritysten kilpailukykyyn ja menestyksen osana. Imagoa on pyritty hyödyntämään yritysten ja ihmisten houkuttelemisessa tietylle alueelle. Yhtä lailla alueen yritykset elävät, muokkaavat ja kokevat paikkaa. Siten yritysten merkitystä paikan imagon työstämisessä pitää korostaa vähintään saman verran kuin asukkaiden. Yritystoiminnan paikkaorientoituneisuus liitetään artikkelissa laajempaan uuden paikallisuuden (engl. neolocalism) käsitteeseen. Uudella paikallisuudella tarkoitetaan yleisesti paikan ja paikallisuuden asettamista toiminnan keskiöön. Tämä ilmenee muun muassa paikallisten tuotteiden ja yritysten suosimisena ylikansallisten suuryritysten sijaan. Voidaan sanoa, että Kyrö Distilleryn kaltaisten yritysten merkitys maaseudulle on suuri. Tärkeää maaseudun elinvoiman kannalta on, että maaseutu otetaan niin toiminnallisella kuin mielikuvallisellakin tasolla vakavasti.

maaseutu, paikka, visuaalisuus, uusi paikallisuus, imago

Marika Kettunen (Oulun yliopisto, Maantieteen tutkimusyksikkö): Nuorissa on tulevaisuus? Nuoret, koulutus ja alueellinen dynamiikka

Kaupungit mielletään usein vastakohtana maaseudulle, joka näyttäytyy esimerkiksi mediassa aluepoliittisten resurssidebattien kohteena olevana, ikääntyvänä ja kuihtuvana alueena. Nuoruus ja nuorekkuus tavataan yhdistää lähinnä urbaaneihin ympäristöihin. Maaseudulla asuu myös nuorta väestöä, johon keskittävä kaupunkivetoisuus ja markkinaehtoinen politiikka erityisesti vaikuttaa. Rajattu materiaallinen todellisuus konkretisoituu viimeistään toisen asteen koulutusta pohdittaessa, ja valinnat kytkeytyvät kouluvalinnan ja ammatinvalinnan lisäksi kysymyksiin asuinpaikasta ja muuttamisesta. Lähtemisen ja jäämisen ristipaineissa koulutuksen ja toivotun asuinpaikan välillä voi piillä myös ristiriita – kuinka koulutus valmistaa elämään urbaanin ulkopuolella? Koulutusmahdollisuuksilla on merkitystä sekä alueellisen tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden, että alueellisen imagon ja kehityksen kannalta. Nuorekkuus ja nuori koulutettu väestö ovat myös tavoiteltava imagoetu, joka konkretisoituu koulujen ja oppilaitosten alueellisessa merkityksessä. Koulutusmahdollisuuksien läsnäolo lisää alueen houkuttelevuutta, ja toisaalta koulujen lakkauttaminen voi myös kiihdyttää poismuuttoa. Koulutuksesta käytävä keskustelu on siis keskeinen aluepoliittinen kysymys. On esitetty, että keskittävä markkinaehtoinen politiikka jättää huomiotta sosiospatiaalisen oikeudenmukaisuuden kysymykset sekä arvokkaat ja mielekkäät elämänmahdollisuudet urbaanin ympäristön ulkopuolella. Kaupungistumista ja kaupunkivetoisia lähtökohtia pidetään myös luonnollisina totuuksina, ikään kuin väistämättöminä kehityskulkuina, vaikka tulevaisuuden maaseutuihin ja kaupunkeihin voi liittyä valtavirtaisen

talousdiskurssin logiikkaa noudattamaton potentiaali. Esimerkiksi uusimman Nuorisobarometrin mukaan harvaan asuttujen alueiden nuoret ovat tyytyväisiä elämäänsä, eivätkä välttämättä haaveile tulevaisuudesta suurissa kaupunkikeskuksissa. Näin ollen on tärkeää antaa ääni yhteiskunnallisten muutosten ja poliittisen välttämättömyyspuheen keskellä valintojaan tekeville nuorille. Tässä esityksessä tarkastellaan nuorten toimijuuden ja toisintekemisen mahdollisuuksia, sekä koulutuksen roolia maaseudun ja kaupungin välisessä dynamiikassa. Esitys liittyy nuorten koulutuspolkuja ja niiden alueellista dynamiikkaa käsittelevään väitöskirjatutkimukseeni. Esityksen tarkastelu perustuu tutkimuskirjallisuuteen ja ajankohtaiseen mediakeskusteluun, joiden avulla hahmottelen väitöstutkimukseni empiiristä kysymyksenasettelua.

Ilkka Pyy (Itä-Suomen yliopisto): Ikääntyminen maaseudun yhdyskunnissa - harmaata ja hopeaa

Suomen väestöstä joka viides on yli 65-vuotias ja vuoteen 2030 mennessä joka neljäs. Monissa maaseutukunnissa iäkkäiden osuus lähentelee jo nyt kolmannesta väestöstä. Nämä kehityskulut pakottavat myös Suomessa purkamaan kansanvälisesti vertaillen laitospalveluista rakennetta ja siirtämään palvelujen ja elinympäristöjen kehittämisen sinne missä vanhuksat asuvat. Ikääntyminen paikassa tai arkisemmin asuminen kotona mahdollisimman pitkään soveltuu kuitenkin huonosti yhteen kaavaillun SOTE-uudistuksen ja ennakoidun kaupungistumiskehityksen keskittävien tendenssien kanssa. (Vai edellytetäänkö maaseudun vanhuksilta ensin muuttoa palvelujen äärelle jossa ikääntyminen paikassa tosin vieraassa voi alkaa?) Vanhuuteen liitettyjä leimaavia ja yksipuolisia mielikuvia on vuosien saatossa yritetty hälventää onnistuneen/tuottavan/aktiivisen/arvokkaan ikääntymisen, kolmannen iän, vapaaikäisyyden tms. avulla. Vanhuus onkin saanut ns. suurten ikäluokkien eläköityessä entistä enemmän nuoruuden esiinnousuun rinnastuvia oman jatkuvasti pidentyvän, kulutuskeskeisen elämäntavallisen vaiheen piirteitä. Mutta onko myös tämä uudenlainen vanhuus asuinympäristöön sidoksissa oleva asia: keskuskaupungeissa on tarjolla ikäystävällisiä ympäristöjä ja palveluja, kasvavaa senioritaloutta (silver economy), kun taajamissa ja haja-asutusalueilla vanhuus jatkuu harmaana kotikäyntien odotuksena. Esityksessä lähestytään edellä mainittuja ikääntymisen yhdyskuntarakenteellisia haasteita maaseutualueiden ja pienten keskusten aineistoilla. Niiden avulla vertaillaan yhtäältä itsenäisen kunnan ja liitoskunnan tilannetta sekä toisaalta syrjäseutujen näkymiä Suomessa ja Baltian maissa. Tarkastelua motivoi kaksi keskeistä kysymystä. Ensinnäkin, millä tavoin vanhusten harmaat peruspalvelut turvataan maaseutualueilla paikallisten, yksityisten hoivayritysten, järjestöjen, monikansallisten toimijoiden ja julkisen sektorin uudelleenorganisoinnin oloissa. Toiseksi, onko maaseutualueilla ja taajamilla potentiaalia päästä osaksi kasvavaa hopeataloutta, joka lisäisi niiden arvostusta ja vetovoimaa koko- ja osa-aikaisen asumisen sekä matkailun kohteena, mikä puolestaan kertaituisi elinvoimana ja työpaikkoina.

ikääntyminen, paikka, yhdyskunta, hyvinvointi

17. Oppimateriaalit ja maantieteen opetuksen tulevaisuus

Aud XI *Torstai 25.10. klo 15*

Puheenjohtaja: **Markus Jylhä** (Helsingin yliopisto)

Maantieteen oppimateriaaleihin ja maantieteen opetukseen liittyvässä sessiossa kuulemme viimeisintä oppimateriaaleihin liittyvää tutkimustietoa sekä hanke-esittelyn. Eeva Rinne Tampereen yliopistosta kertoo Suomen ja suomalaisuuden esiintymisestä oppikirjoissa, Markus Hilander Helsingin yliopistosta puhuu geomedia-käsitteen muodostumisesta ja vakiintumisesta oppimateriaaleissa ja Virpi Hirvensalo Turun kaupungin sivistystoimialasta esittelee paikkatietoa opetukseen geomentoreiden avulla tuovaa Kartta.nyt -hanketta.

Eeva Rinne (Tampereen yliopisto): Suomi ja suomalaisuus peruskoulun oppikirjoissa

Koululaitos pyrkii sosiaalistamaan lapset ja nuoret suomalaisen yhteiskunnan aktiivisiksi jäseniksi ja luomaan heille kansallista identiteettiä. Samaan aikaan nuorten maailmat ovat yhä verkottuneempia ja moninaisempia. Suomalaiset nuoret identifioivat itsensä esimerkiksi erilaisiin kulttuurisiin, uskonnollisiin ja kielellisiin ryhmiin, ylikansallisiin yhteisöihin, harrastusporukoihin ja alakulttuureihin. Kysyn, millaista on koululaitoksen välittämä suomalaisuus globaalissa maailmassa? Oppivelvollisuus koskettaa käytännössä jokaista Suomessa asuvaa lasta, joten koulutuksen sisältämiin diskursseihin on latautunut paljon valtaa ja jaettuja käytäntöjä. Esitelmässä avaan suomalaisten 2000-luvulla julkaistujen peruskoulun maantiedon, historian ja yhteiskuntaopin oppikirjojen rakentamaa kuvaa Suomesta ja suomalaisuudesta. Analyysini perustuu pian valmistumassa olevaan väitöstutkimukseeni, jossa tutkin kriittisen diskurssianalyysin avulla kyseisten oppikirjojen (moni)kulttuurista maailmankuvaa ja kuulumisen politiikkaa sekä toisaalta nuorten käsityksiä maailmasta ja omasta kuulumisen tunteestaan. Esitelmässä keskityn erityisesti Suomen ja suomalaisuuden ylihistorialliseen rakentamiseen, suomalaisuuden esittämiseen, nähtyyyn monikulttuurisuuteen sekä Suomen geopolittiseen aseointiin. Pohdin myös oppikirjojen kansalaisuuskäsitystä sekä kytköksiä nationalistiseen historiankirjoitukseen. Mikäli oppikirjojen esittämä suomalaisuus ja Suomi näyttäytyvät ulossulkevinä, menneeseen katsovinä tai vaikkapa liian suppeina ilmiöinä, voi se vähentää nuorten halua samastua tai identifioitua suomalaiseen identiteettiin. Esimerkiksi Suomen ja suomalaisuuden ikaikaistaminen rakentaa oppikirjoissa myytinkaltaista kansakunnallisuutta ja häivyttää näkyvistä sekä rajojen että kansan rakennetun luonteen luoden nationalistista suomalaisuutta. Se, näyttäytyykö suomalaisuus etnisenä yhteytenä vai saavutettavana kansalaisuutena on erityisen merkittävää niille nuorille, joiden suomalaisuus saatetaan asettaa kyseenalaiseksi esimerkiksi heidän alkuperänsä, ulkonäkönsä tai uskontonsa vuoksi. Kuitenkin suppea käsitys suomalaisuudesta saattaa symbolisesti ulossulkea myös muita erilaisiksi tai normin vastaisiksi nähtyjä ryhmiä ja yksilöitä. Geopolittinen aseointi puolestaan paikantaa Suomea ja suomalaisuutta oppikirjoissa sekä maantieteellisesti että kulttuurisesti länteen, Eurooppaan tai Pohjolaan. Oppikirjojen varsin nihkeä suhtautuminen itään, erityisesti Venäjään, luokin vastakkainasetteluja ja tunteenomaista tulkintaa.

Kansallinen identiteetti, kansalaisuus, geopolitiikka

Markus Hilander (Helsingin yliopisto, kasvatustieteellinen tiedekunta): Geomedia ympäristöopin ja maantiedon oppikirjoissa

Esitelmä koostuu kahdesta osasta: (1) geomedia-käsitteen tarkastelusta ja (2) ympäristöopin, maantiedon ja maantieteen oppikirjojen kuvien analysoinnista. Viime vuosien opetussuunnitelmauudistukset ovat tuoneet kotimaiselle koulutuskentälle joukon uusia kasitteita, kuten monilukutaidon, vaikuttaen myös koulumaantieteen opetuskäsitteistöön. Perusopetuksen (Opetushallitus 2014) ja Lukion (Opetushallitus 2015) opetussuunnitelmien perusteissa esitellään maantiedon ja maantieteen opetuksen yhteydessä ensimmäistä kertaa käsitteet geomedia ja geomediataidot. Lukion opetussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus 2015: 146) geomediaa kuvataan yhdellä virkkeellä: "Geomedialla tarkoitetaan karttojen, paikkatiedon, diagrammien, kuvien, videoiden, kirjallisten lahteiden, median, suullisten esitysten sekamuiden maantieteellisten tiedonhankinta- ja esitystapojen monipuolista käyttöä." Lainausta voidaan ymmärtää niin, että kaikki maantieteelliset aineistot ja tiedot ovat geomediaa. Tutkimukseni mukaan maantieteen opetuksen asiantuntijoiden ja maantieteen opettajien näkemykset geomediasta kuitenkin vaihtelevat. Toiset mieltävät geomedian erityisesti digitaalisten karttojen laadintana, eivätkä esimerkiksi

perinteisenä kuvatulkinntana. Erilaiset tavat ymmärtää geomedia herättävät kysymyksen siitä, miten opetussuunnitelmien tavoitteet kohtaavat käytännön opetustyön, jos yksi opettaja mieltää valokuvan tulkinntan geomediataidoksi ja toinen ei. Siksi on syytä painottaa, että myös valmiin visuaalisen aineiston tulkinntassa on kyse geomediataidosta. Edelliseen pohjautuen myös oppikirjojen kuvat, taulukot, diagrammit ja kartat ovat geomediaa. Alakoulun ympäristöopin, yläkoulun maantiedon ja lukion maantieteen oppikirjojen kuvia voidaan analysoida siitä näkökulmasta, miten suljettuja tai avoimia niiden merkitykset ovat. Mitä avoimempi kuva on, sitä enemmän se tarjoaa oppilaille mahdollisuuksia nähdä ja tulkita kuvassa erilaisia merkityksiä. Ollaanko koulumaantieteessä siirtymässä valokuvien "käytöstä" eli maantieteellisten ilmiöiden demonstraatiosta ja niiden yksityiskohtien esittämisestä kohti valokuvien "tulkinntaa", jolloin moniäänisestä maailmasta ei voidakaan esittää mustavalkoisia, oikeinväärin-tulkinntoja?

Geomedia, maantieteen didaktiikka, visuaaliset menetelmät

Virpi Hirvensalo (Turun kaupunki, sivistystoimiala) [Kartta.nyt - paikkatietoa lukioihin etäkoulutuksien ja geomentoreiden avulla](#)

Mahdollisesti Suvi Valkama, ESRI Finland ja edustajat Suomen Ympäristökeskuksesta sekä Maanmittauslaitokselta.

Paikkatietotekniikasta on tullut kymmenen vuoden aikana olennainen osa yhteiskuntaa ja yksi tärkeä tapa ajatella, hallita ja jakaa tietoa. Samalla erilaisten paikkatietoa hyödyntävien sovellusten ja palveluiden määrä on kasvanut huomattavasti arjessa, yhteiskunnallisessa osallistumisessa ja työelämän eri aloilla. Paikkatiedon peruskäyttötaitojen voidaan katsoa olevan osa kansalaisten monilukutaitoa, josta on selvää hyötyä opiskeluissa ja myöhemmin työelämässä. Myös koulukäyttöön suunnattujen paikkatietoa hyödyntävien palveluiden määrä on lisääntynyt. Erilaisia paikkatietoa hyödyntäviä oppimisen palveluita tarvitaan esimerkiksi ulkona oppimiseen ja liikunnan tueksi joko pelillisesti ilman pelillisiä elementtejä, paikkatietoanalyysiin, viestintällisiin tarkoituksiin ja toisaalta paikkatiedon perusteiden harjoitteluun. Eri organisaatiot ja yritykset tarjoavat nykyisin paljon avointa tietoa. Sen löytäminen ja hyödyntäminen ei vain ole vielä kovin helppoa tavalliselle kansalaiselle tai nuorelle. Näihin tarpeisiin vastaamiseksi aloittaa Paikkatieto ja avoin data hanke virallisesti vuodenvaihteessa 2018×2019. Se on suunnattu pääasiassa lukiokoulutuksen kehittämiseen. Hankkeella on kolme tavoitetta. Ensinnäkin luodaan yhdessä opettajien kanssa oppiaineita integroivia pedagogisia malleja, jotka keskittyvät luonnontieteisiin, teknologiaan, matematiikkaan ja taideaineisiin. Mallit kannustavat oppijoita hyödyntämään ja tuottamaan itse paikkatietoa ja avointa paikkatietodataa omissa projekteissa. Toiseksi hankkeessa järjestetään myös etäkoulutustilaisuuksia, joissa opettajat kuulevat erilaisista mahdollisuuksista hyödyntää paikkatietoa ja avointa dataa osana opiskelua. Kolmanneksi hanke perustaa geomentoriverkoston. Se on maantieteen opettajien, maantieteilijöiden ja muiden paikkatiedon käytöstä kiinnostuneiden yhteinen ryhmä, joka edistää paikkatiedon koulukäyttöä ja auttaa opettajia paikkatiedon hyödyntämisessä omassa työssään. Verkoston toiminnan tavoitteena on pyrkiä saamaan paikkatietoaineistot ja -palvelut aktiiviseen käyttöön ja kaikkien hyödyksi. Mitä paremmin näitä osataan hyödyntää kouluissa jo varhaisessa vaiheessa, sitä taitavampia nuoret ovat jatko-opinnoissa ja kykenevät myöhemmin työelämässä käyttämään paikkatietoa yhteiskunnan hyväksi. Hanketta koordinoidaan sivistystoimialalla Turun kaupungilla ja hankekumppaneina ovat Esri Finland, Maanmittauslaitos sekä SYKE. Hanketta rahoittaa Opetushallitus. Hankkeessa on vahva viestinnällinen painotus. Hankeviestintä tapahtuu blogissa ja Facebookissa nimellä Kartta.nyt.

paikkatieto kouluopetuksessa, lukio-opetus, avoin paikkatieto

5. Urban hitchhiking workshop: Playful journeys with fellow city dwellers / Työpaja: Kaupunkiliftaus Helsingissä

October 25th 3pm

Urbaria (Porthania, Yliopistonkatu 3, 1.krs)

Session chairs: *Noora Pyyry (University of Helsinki), Lauri Jäntti (Independent artist-activist), Tuomo Alhojärvi (University of Oulu)*

Urban hitchhiking workshop: Playful journeys with fellow city dwellers

In this session, we approach urban public space in practice by experimenting with ‘urban hitchhiking’. This spatial-embodied practice is based on re-inventing the tradition of hitchhiking: instead of hitching a ride with a vehicle, we ask to share the journeys of fellow pedestrians. Urban hitchhikers are often playfully engaged with the urban spaces they move along with, opening up to being differently with others: people, non-human beings, things, and spaces. This opening to heterogeneity and surprise entails potential to cultivate new connections and alternative ways of being in the city.

The session starts with a brief workshop on the practice of urban hitchhiking. Artist-activist Lauri Jäntti teaches the participants about this creative practice with some practical exercises. Once everyone is familiar and confident with the practice, we will launch to the city to try out urban hitchhiking in the nearby areas. After the hitchhiking adventures, the participants will reflect on their experiences collaboratively.

Työpaja: Kaupunkiliftaus Helsingissä

Tässä työpajassa lähestytään kaupunkitilaa leikkisästi kaupunkiliftauksen avulla. Kaupunkiliftauksen tavoitteena on luoda kohtaamisia kaupunkilaisten välille soveltamalla liftaamisen ideaa. Erona perinteiseen liftaukseen on se, että nyt ei pyritä ajoneuvon kyytiin vaan pyydetään päästä hetkeksi kanssakävelijän seuraan. Tämä tapahtuu asettumalla kulkureitin varrelle peukalo pystyssä kyltin kanssa (kts. kuva). Tarkoituksena on jakaa satunnaisen ohikulkijan kanssa hetki elämää ja avata tätä kautta kaupunkitilaa kohtaamisille ja toisin olemiselle.

Työpaja alkaa kaupunkiaktivisti Lauri Jäntin opastuksella kaupunkiliftauksesta. Työpajassa tehdään yksinkertaisia käytännön harjoituksia kaupunkiliftaukseen liittyen. Tämän jälkeen suuntaamme kaupungille kokeilemaan kaupunkiliftausta. Seikkailun jälkeen osallistujat jakavat kokemuksiaan joko heti (aikataulun salliessa) tai myöhemmin illalla lasillisen äärellä.

(työpajassa ei pidetä esityksiä, varauduthan ulkoiluun)

Työryhmäsessiot 3 Perjantai 26.10. klo 9

2. Spatial justices and rights: past, present and future spaces

Aud II *October 26th 9am*

Session chairs: **Jukka Keski-Filppula** (University of Oulu), **Juho Luukkonen** (University of Helsinki) and **Eija Meriläinen** (Hanken School of Economics)

The aim of this session is to facilitate an interdisciplinary discussion and exchange ideas of spatial justices and rights. Since the 1970s thinkers such as Lefebvre, Massey, Soja and Harvey have highlighted the spatial dimension of society in understanding inequalities resulting from social processes. Space is not just an empty container of social processes, but rather constitutive of the society - and its (in)justices. Despite the hubris, 'globalization' of the world economy has not made space redundant to understanding (in)justice, but rather has accentuated the need to focus on the politics of scale that take place in the processes of de-territorialization/re-territorialisation (Swyngedouw, 2004). Over the past decades the inequalities have intensified, despite critical scholarship and social justice mobilizing (Oswin, 2018). Spatial justices and rights are certainly of high interest to many disciplines, whether it be in the form of spatial growth or poverty, spatial equality or inequality, or issues of rights, morality, agency or knowledge production regarding spaces. Different kind of research have produced valuable insights on these issues over the past years and yet it seems as if they are rather separated from each other. This session is dedicated to explore how different concepts, theories, insights and methods can learn, enrich or even criticize each other to help us to better understanding of spatial justices and rights in past and present research, but also to construct better practices to overcome them in the future. This workshop is open to several different conceptual and methodological approaches and theoretical backgrounds within geography and other disciplines.

REFERENCES

Swyngedouw, E. (2004). Globalisation or "glocalisation"? Networks, territories and rescaling. *Cambridge Review of International Affairs*, 17(1), 25–48.
<https://doi.org/10.1080/0955757042000203632>

Oswin, N. (2018). Society and Space, here and now. *Environment and Planning D: Society and Space*, 36(4), 613–616. <https://doi.org/10.1177/0263775818790806>

Questions and topics that might be explored are, among others,

- Concepts, theories, knowledge, and constructions of spatial justice or rights
- EU, state spaces, regions or municipality's
- Disaster governance
- Food justice
- Gender justice
- Environmental justice
- Digital justice
- Criminal justice

Eija Meriläinen (CCR - Centre for Corporate Responsibility; Hanken): **Refocusing urban disaster governance through Right to the City**

Martin Fougère Hanken School of Economics, Helsinki, Finland Wojciech Piotrowicz Hanken School of Economics, Helsinki, Finland Wilfredo Yushimito Universidad Adolfo Ibáñez, Viña del Mar, Chile

In contemporary neoliberal regimes, urban disaster governance typically emphasizes resilience of cities and their inhabitants. Marginalized urban communities most vulnerable to disasters are thereby expected to exhibit self-organization. Yet cities are (re)constructed for capital, prioritizing exchange-value, while the use-value for the marginalized goes comparatively unaccounted for. In order to refocus urban disaster governance on justice for and power of marginalized urban communities, we define and discuss three conceptualizations of Right to the City (RTTC) institutionalized, Harveyan and neo-Lefebvrian. The institutionalized RTTC conceptualization is congruent with neoliberal urban disaster governance, but the other two may be used to challenge it. Striving to reclaim decision-making over capital accumulation in the city, a Harveyan RTTC-inspired disaster governance would prioritize addressing the processes of urban marginalization through democratization, rather than focus solely on preparedness for and response to hazards. In partial contrast, a neo-Lefebvrian RTTC-inspired disaster governance would be more focused on bottom-up efforts to protect and recover the use-value of the city, particularly for the disaster-vulnerable populations. We conclude that a combination of the two conceptualizations, expressed through a multi-level struggle involving local self-organization, formal democratization and mobilization of global networks, could make possible a more socially just urban disaster governance.

urban disaster governance, right to the city, neoliberalism, urban community, re[information missing]

Heikki Sirviö (Oulun yliopiston), **Juho Luukkonen** (Helsingin yliopisto): **City-regionalism and spatial justice**

Our approach to urban question is through the effects of urbanization to state spatiality and the application of city-regionalism as a national territorial strategy. We conceptualize city-regionalism as an economic-geographical imaginary, i.e. a meaning system informing discourses and policy practices on state territoriality and economic future of the state. In our view, city-regionalism must be studied in a context-sensitive way by paying attention to the geographical and historical particularities in its political construction. Recently, city-regionalism has arguably emerged as the dominant imaginary in the Finnish context. At the same time, city-regionalism is a controversial strategy that marks a discontinuity in the development of Finnish society and state territoriality, especially in terms of social and territorial cohesion, political community, and spatial justice. We explore the effects of city-regionalism to changing territoriality and re-scaling of the Finnish state. We argue that the city-regionalist imaginary is constitutive of the worldview of fierce interspatial competition between urban agglomerations on a global scale, which informs the historically exceptional attempts to concentrate regional development efforts in building a metropolitan core and to restructure the state politically and spatially around the city-region of Helsinki. This process also manifest a set of assumptions on political community and human subject: we are concerned on how economic knowledge devalues the political notions of legitimate and negotiable conflicting interests and defines the citizen-subject exclusively as an urban entrepreneur. Against these tendencies we explore possibilities for inclusive spatial policies, where urbanization would be flexibly utilized without aggravating the uneven development on the national scale, and without discriminating forms of subjectification. We hold that in the Finnish context, the legacy of regional policy premised on social and territorial cohesion and justice has been constitutive of democratic politics and societal stability, and they need to be taken into account also in forging future strategies.

Jukka Keski-Filppula (Oulun yliopiston): Is the assessment procedure a threat or an opportunity for a municipality?

The presentation analyzes the development of spatial justices and municipal self-governments in the assessment procedures in municipalities in a particularly difficult financial situation. Once the research question is set, the municipalities, which have undergone the assessment procedure, are classified as part of Finland's historically formed state space. This space is characterized by agglomeration development which in turn has brought about agglomeration shadows reflected on municipalities which have ended up in the assessment procedure. The main contribution of the presentation is to emphasize the importance and the readiness of a municipality undergoing the assessment procedure to upgrade its concept of spatial justice in order to strengthen municipal self-government and avoid the process of launching a municipal division investigation. To strengthen their self-government it would be important for municipalities to start upgrading spatial justices even before the assessment procedures are initiated.

Spatial justice, Geography of justice

Tuulia Reponen (Itä-Suomen yliopisto): Moraalimaantieteen konfliktit: kommunitarismi vs. kosmopolitanismi

Mikä on suomalaisten moraalinen vastuu Lähi-idän ja Afrikan valtioiden epävakauksia pakenevia turvapaikanhakijoita kohtaan? Poikkeuksellisen suuri turvapaikanhakijoiden joukko saapui taloustaantumasta pyristelevään Suomeen, jossa Pariisin islamistiterrori-iskut marraskuussa 2015 aiheuttivat epäluuloa Islaminuskoisia turvapaikanhakijoita kohtaan. Toisaalta uutiset Syyrian sodasta ja erityisesti kuva Eurooppaan pyrkineestä hukkuneesta syyrialaispojasta herättivät suomalaisissa, kuten eurooppalaisissa yleisemminkin, moraalista närkästystä ja halua auttaa turvapaikanhakijoita. Yhtenäistä näkemystä valtion suoriutumisesta turvapaikkatilanteen hoitamisesta ei ollut kommunitarismin hengessä osa huusi rajat kiinni! ja toiset kosmopolitaanisesti refugees welcome! Tutkin väitöstyössäni sitä millaisista moraaliyhteisökäsityksistä erilaiset turvapaikkapolitiittiset kannat ovat lähtöisin. Mielestäni turvapaikkapolitiikkakeskustelun ymmärtämiseksi ja paremman keskustelukulttuurin mahdollistamiseksi on välttämätöntä tutkia miten keskustelun osapuolien moraalikartat eroavat. Poliittiset diskurssit edellyttävät moraaliiin perustuvia päätöksiä poliittisen yhteisön vastuusta (kenestä olemme vastuussa) ja sitoutumisesta oikeudenmukaisuuteen (mitkä ovat tasa-arvon maantieteelliset rajat). Tutkimuskysymykseni on: millaisista eriävistä moraaliyhteisöistä suomalaisten maahanmuuttonegatiivisten ja -positiivisten aktivistiryhmien rajaturvallisuuskäsitykset kertovat? Selvitän kahden ryhmän, maahanmuuttoa ja turvapaikanhakijoita vastustavan Rajat Kiinni!-ryhmän ja maahanmuuttoa sekä turvapaikanhakijoita puolustavan Refugees Hospitality Clubin (myöhemmin RK ja RHC), moraaliyhteisökäsityksien erot ja mahdollisuuden moraaliyhteisöjen lähenemiseen. Tutkimukseni konteksti on turvapaikkapolitiikasta käydyt keskustelut Suomessa eurooppalaisen ns. pakolaiskriisin aikana 2015-2016. Tutkimukseni vertailee paitsi ryhmien välisiä myös alueellisia ryhmän sisäisiä eroja moraalikäsityksien suhteen, sillä kerään aineistoa sekä pääkaupunkiseudulta että Pohjois-Karjalasta. Tutkimuksen alueellinen vertailu mahdollistaa ottaa kantaa väitteeseen, jonka mukaan maaseutumaisella alueella asuvat ihmiset ovat patrioottisempia ja vähemmän kosmopoliittisia kuin suurkaupungeissa asuvat. Tämän perusteella voi olettaa, että moraaliyhteisöt ovat alueellisesti heterogeenisiä. Paikkaerityinen moraalii, johon moraaliyhteisökategoriiani löyhästi perustuvat,

tarkoittaa ensinnäkin sitä, että ihmisyyhteisöjen moraalin sisältö on jossain määrin paikkaan ja aikaan sidottuja partikulaareja ilmiöitä. Toisekseen paikkaerityinen moraali tarkoittaa sitä, että poliittisen yhteisön moraalin rajat määrittyvät maantieteellisesti suhteessa moraaliobjektin koettuun läheisyyteen/kaukaisuuteen. Smithin teoriasta eroavalla tavalla en käsitä moraaliyhteisöä epämääräisesti homogeeniseksi joukoksi, vaan tiedostan, että maantieteellisesti rajatulla alueella, esim. kansallisvaltio, voi olla useita kilpailevia moraaliyhteisöjä, jotka pyrkivät hegemoniseen asemaan. Paikkaerityisen moraalin teorian ohella keskeisessä asemassa työssäni ovat poliittisen filosofian teoriat kommunitarismista ja kosmopolitanismista. Paikkaerityinen moraali sopii tapaustutkimukseeni, koska se kykenee selittämään, miksi jotkin ihmisryhmät kokevat etnisesti erilaisten turvapaikanhakijoiden auttamisen moraaliseksi velvollisuudeksi, kun taas toiset eivät.

moraalimaantiede, paikkaerityinen moraali, turvapaikanhakijat, rajaturvallisuus

6. The geographies of well-being, quality of life and development

Aud IV October 26th 9am

Session chairs: Mikko Weckroth (University of Helsinki) and Tomas Hanell (Aalto University)

There is an emerging scientific interest in the geography of well-being (WB), especially the subjective evaluations of well-being, or quality of life (QoL). On the one hand this interest stems from an apparent knowledge gap in terms of practical policy formulation, evaluation and justification. On the other hand, disciplines examining different dimensions of well-being such as psychology and economics have acknowledged that adding a spatial dimension to the subject can substantially enrich the existing pool of knowledge.

Thematically, this Working Group covers a wide range of issues. Suitable themes may include different forms of conceptualisations of WB or QoL and how these are practically operationalised at differing spatial scales and contexts, how objective and subjective indicators of well-being intertwine in a spatial setting, or what kinds of implications issues related to WB or QoL may have in terms of strategic planning or regional development policy.

As we are dealing with a truly interdisciplinary scientific field, we foresee contributions not restricted to human geography alone, but also look forward to input from fields like sociology, regional economics, political science, planning, or health sciences, for example. We welcome both empirical as well as theoretical analyses. Through such an interdisciplinary and multi-methodological dialogue, we hope to enhance our understanding of how local, regional and urban development or policy can be depicted or analysed through different conceptualisations of well-being or quality of life.

Donatas Burneika (Lithuanian Social Research Centre): **Regional differences of economic wellbeing and spatial mobility of residents**

The paper deals with regional differentiation of wellbeing and related migration patterns in Lithuania. The research is based on empirical methodology and statistical data analysis is the main research method. The paper aims to reveal differences of economic wellbeing and resulting spatial mobility of population as well as some regional consequences of these processes. The fast decrease of employment in industry and agriculture damaged first of all peripheral regions and later resulted in mass emigration. The growing

mobility of population expressed by growing foreign emigration, inner migration and commuting, continues to shape social structure of the country up to present day as spatial structures change more slowly than modes of production. Migration changes social structure both in metropolitan and non-core regions creating different premises for future development. Growing residential segregation is the most evident spatial outcome of these processes. Though regional differences of economic wellbeing are visible, most of them appeared during the first decade of post soviet period and in many places they tend to diminish after last crisis. There is no sufficient statistical evidence that many social groups suffer from serious negative objective factors of wellbeing in non-capital regions at present and probably subjective ones dominate. Rather the process of the depopulation itself is a reason for negative attitudes of situation in peripheral places. Multinodal urban structure of the country did not help to ensure even economic development in post-soviet era but existence of a few metropolitan centres even in a small country ensures differentiation of migration flows inside it. Our findings show that notwithstanding the growing dominance of Vilnius, the country withholds multi nodal development as Kaunas and Klaipeda continue to play role of interregional centres. This research was funded by a grant (No. GER-005/2017) from the Research Council of Lithuania

Economic wellbeing, migration, residential differentiation, regional development

Sakari Kainulainen (Diakonia-ammattikorkeakoulu): Paikallinen sosiaalinen hyvinvointi

Pohjoismaisessa perinteessä julkinen sektori, poliitikot ja päättäjät, ovat määritelleet hyvinvoinnin keskeisiä elementtejä, jolloin nämä on paljolti ymmärretty taloudellisina resursseina. Kuntien on lainsäädännön mukaan arvioitava kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Vasta kymmenisen vuotta sitten virisi keskustelu, että myös ihmisten omat hyvinvoinnin kokemukset olisi otettava huomioon suunnitteluprosesseissa. Olemassa olevat kyselylomakkeet ja kansalliset aineistonkeruut ovat varsin raskaita ja siksi myös arvokkaita käyttää. Tämän vuoksi hyvinvointia kysytään ihmisiltä suhteellisen harvoin. Kevyemmälle yleiselle mittarille on siis tarvetta. Tämän vuoksi rakennettiin paikallista sosiaalista hyvinvointia kartoittava mittari osana usean ammattikorkeakoulun SOHVI-hanketta. Teoreettisten näkemysten perusteella rakennettiin sosiaalisesta hyvinvoinnista kertova mittari, joka koostui kolmesta osa-alueesta: henkilökohtaiset hyvinvointikokemukset, suhde ympäröivään yhteisöön ja kunnan poliittinen järjestelmä. Tyytyväisyys elämään yleensä, luottamus tulevaisuuteen, henkinen rentoutuminen, mielekäs toiminta ja terveydestä huolehtiminen olivat henkilökohtaisten kokemusten ulottuvuudet. Sosiaaliset suhteet toisiin ihmisiin, rakennettu ympäristö ja mahdollisuus nauttia luonnosta kuvastivat suhdetta ympäristöön. Kolmas sosiaalisen hyvinvoinnin elementti piti sisällään viisi ulottuvuutta: päivittäisten palvelujen saatavuus, kunnioittava kohtaaminen julkisissa palveluissa, turvallisuus, luottamus paikallisiin poliitikkoihin ja mahdollisuus vaikuttaa (poliittisesti) tärkeisiin kysymyksiin. Mittaria on kokeiltu muutamissa tutkimuksissa. Alustuksessa kuvataan mittarin tausta ja sisältö ja arvioidaan sen käytettävyyttä ensimmäisten kokemusten valossa.

Avainsanat: Paikallisuus; Koettu hyvinvointi The geographies of wellbeing, quality of life and development

Roger Norum (Cultural Anthropology, University of Oulu), Jonathan Carruthers-Jones (University of Oulu) Mapping the wild: Integrating cartography, ethnography and ecoacoustics

Existing research has demonstrated that capturing stakeholder attitudes to landscape may be most accurately performed in the field, in spite of the challenges this brings (Evans and Jones 2011). The use of innovative walking methods is emerging as a key tool for understanding experiences of and relationships

with landscape and place. In conservation biology, these and other mobile methods have used underlying spatial data to develop a landscape typology, then spatially tagged and captured stakeholder attitudes in relation to that typology in-situ (Scott et al. 2009). This talk discusses ongoing research in Abisko, Sweden, which seeks to blend bio-acoustic methods with participatory mapping in order to comprehensively capture stakeholders' perceptions of, knowledge about and attitudes towards dynamic Arctic environments. The use of this multi-sensory, participatory mapping methodology, which amalgamates experiential human data with empirical ecological survey data, can advance understanding of the complex interactions between society, environment and place in modern conservation approaches (Zia et al. 2015). This interdisciplinary and collaborative research project aims to engage research subjects in active, sensory roles for the co-creation of mutually beneficial knowledge. By complementing existing geophysical/ ecological surveys with insights into local community land-values using ethnographic methods, we build capacity for understanding the impact of environmental change on local communities within the Arctic, whilst developing a new methodology for broader use in the future co-production of sustainable land-management policies internationally. Furthermore, involving people in co-created conservation tools such as wildness maps may be one way of addressing the multiple conflicts currently surrounding wild land and wild species.

wellbeing, wildness, cartography, ecoacoustics, participatory methods

11. Future geographies of innovation and knowledge creation processes

Aud XIII October 26th 9am

Session chairs: **Johanna Hautala** (University of Turku), **Hanna Heino** (University of Turku)

We are entering the age of the artificial intelligence that is profoundly changing the geographies of knowledge creation and innovation processes. The meaning of algorithms, digital space and big data in decision making and knowledge creation are growing in companies, public governance, and universities. Humans collaborate increasingly with independently learning artificial intelligence and robots to create knowledge. This development – that has also been named as Industry 4.0 and the second machine age – also creates possibilities and need for future-oriented knowledge. Such knowledge about futures take into account current and past developments and describes the future as it might be. Futures knowledge can support decision makers to take the right actions to shape the desirable and sustainable future. Such future geographies of knowledge creation processes are so far only little known. Geographical research can offer perspectives to understand how digital spaces intertwine with socio-cultural and material spaces in knowledge creation processes, and how data, information, and knowledge move. Profound global and local effects are expected on the second machine age geographies, for instance on gathering (clustering), and dispersing.

We call presentations widely related to knowledge, innovations, futures knowledge, Industry 4.0, smart cities, artificial intelligence, etc. We aim to identify the students and scholars interested and working on this topic in Finland, and launch a network for future collaboration.

Hanna Heino (University of Turku), **Johanna Hautala** (University of Turku): **Mobile futures knowledge: from science policy to science and to policy**

Nowadays many research funding instruments encourage research projects to produce future-oriented scientific knowledge to support the decision making in Public Administration. This combines three actors and their different motives, practices and understandings of the same futures knowledge: those who initiate creating (the funders), create (the research group); and apply (the decision makers) knowledge.

Current research on mobilities of policy and futures knowledge lacks the understanding of knowledge as interpreted and mobile between the key actors. Moreover, it often remains unclear how the created knowledge is used and interpreted in Public Administration. This article contributes by investigating a novel key funding instrument by the Academy of Finland, namely, Strategic Research Council (SRC). This instrument funds high-quality research that has a societal impact and supports policy-making. We ask, how futures knowledge is aimed to be created, is created, and is used through the SRC regarding urbanizing society. Through policy documents and theme interviews of the key actors of the Academy of Finland, SRC research projects, and the public administration, we analyse knowledge as re-interpreted through mobility between the actors. The results show efficacy of the funding instrument in creating policies for the future.

policy mobility, research funding, knowledge creation

Seija Virkkala (Vaasan yliopisto): Regional Innovation systems facing the challenges of digital era transnational learning in regional innovation policies in Baltic Sea Region

Industry 4 including digitalisation, automatisisation and robotisation and use of big data are shaping the structures of our society in a complex way. They will affect the everyday life of citizens but particularly the production and regional economies. Global value chains are nowadays long and their parts locate in different countries and regions. Digitalisation of the value chains will change the location factors when lacking parts of production are produced with 3D printing in situ and need not to be supplied and transported across long distances. Digitalisation may affect deglobalisation and reshape global economic landscape when robotics and new technology makes part of production again profitable near of the use of products. New models of regional development are needed to face the challenges of digitalisation and Industry 4. The paper present the ideas and models of transnational learning in developing regional innovation systems and innovation policies in digital era. It is based on the ideas of project LARS (Learning Among Regions on Smart Specialisation <https://www.lars-project.eu/>) in which eight region in Baltic Sea region participate.

innovation networks, regional development, transnational learning, industry 4.0

Johanna Hautala (Turun yliopisto): Second Machine Age Knowledge Co-creation Processes in Space and Time

This presentation shares the new project SMAK (2018-2023) and its early findings from the literature and the empirical field. In the second machine age, we co-create knowledge from ideas into justified results with intelligent artefacts that learn. This changes how we create knowledge profoundly. Although we are already now entering the second machine age through early adopters spreading outside the global leading companies and centers, the empirical research on intelligent artefacts is based on engineering and data-sciences and recognize poorly the everyday knowledge co-creation processes. Similarly, analysis of knowledge creation processes based on social sciences lacks empirical understanding of everyday co-creation with intelligent artefacts. The SMAK challenges any state-of-the-art empirical approach of analyzing knowledge creation in the second machine age to re-ask: who knows, what is knowledge and how is knowledge co-created? The SMAK starts from the premise that it is both humans and intelligent artefacts who may know, and builds a novel constructionist-cognitive understanding of knowledge to analyze co-creation processes. The key contribution is achieved through (i) developing further a novel, internationally and interdisciplinary awarded and acknowledged spatio-temporal approach to meet the challenges set by

the second machine age, and (ii) using the spatio-temporal approach to empirically analyze the knowledge co-creation processes between humans and intelligent artefacts. The SMAK covers three case studies that represent early adopters in Finland, USA, and Singapore.

Knowledge creation, Artificial Intelligence, robot, space, time

Jari Kaivo-oja (Finland Futures Research Centre, TSE, University of Turku), **Mikkel Knudsen** (Finland Futures Research Centre, TSE, University of Turku & Theresa Lauraeus, Finland Futures Research Centre, TSE, University of Turku) **Manufacturing Baseline Scenarios for Finland and Regional Economies**

The manufacturing sector in Finland has changed rapidly over the past decade. A total of 100,000 jobs was lost in the sector between 2008 and 2016, a decline of more than 20 per cent. An even more pronounced change to the whole concept of a manufacturing sector may still be ahead, however, as the world moves towards a fourth industrial revolution “Industry 4.0” with increased use of robotics, automation, and artificial intelligence. Seamless integration of self-controlled cyber-physical systems and additive manufacturing may lead to a situation in which any given object can be printed at any given time in any given location. This will fundamentally alter the geographies of production and employment and lead to profound societal changes. In the transdisciplinary research project Manufacturing 4.0 the broad consortium simultaneously try to assess these changes and their impacts and to identify particular strategic opportunities for Finland provided by new manufacturing technologies. In order to make meaningful evaluations of proposed interventions, we have first developed manufacturing baseline scenarios for Finland and regions of Finland. We propose a baseline model forecasting manufacturing scenarios for all regions of Finland through synthesizing three large sets of open data: 1) Input-output tables from the World Input-Output Database (WIOD), 2) Long-term national and international GDP growth forecasts from the OECD, and 3) regional Revealed Comparative Advantage (RCA) Balassa-Hoover Indexes (BHI) based on regional employment statistics from Statistics Finland. The model identifies and illustrates important variations between the ceteris paribus manufacturing outlook of various Finnish regions. It adds empirical novelty to the emerging literature on Smart Specialization Strategy (S3) and resilience analysis of regions. Additionally, the baseline model provides valuable information underpinning informed spatial policymaking in a time of rapid industrial transformation and exemplifies important overlaps between futures studies, technological foresight and geography.

Finland, manufacturing, Industry 4.0, regional scenarios, national scenarios

13. Maisema, kuva ja kokemus

Aud XVI Perjantai 26.10. klo 9

Puheenjohtaja: Hannu Linkola (Turun yliopisto, maisemantutkimus)

Maisemakuvastoja on tutkittu runsaasti suhteessa kansallisvaltion rakentamiseen. Näissä tutkimuksissa on korostunut valtion toimijuutta korostanut poliittinen näkökulma. Kuvastot on nähty kansallismielisen eliitin laatimina spatiaalisen sosialisiaation välineinä, joiden kautta on luotu käsitystä kansakunnan historiallisista jatkumoista, kansallisen territorion sisällöistä sekä kansalaisuutta ohjaavista moraalisisistä koodeista. Samalla maisemien ja kuvastojen on osoitettu rakentavan ihmisten maantieteellistä mielikuvitusta ja siihen liittyviä tunnekategorioita.

Vaikka poliittisen maisemakuvastotutkimuksen näkökulmat on todettu arvokkaiksi, on sitä myös kritisoitu. Ensinnäkin sen on katsottu käsittelevän valtiota itsenäisenä, ihmisistä riippumattomana toimijana, vaikka valtio ja siihen liitetty tapa katsoa maisemia tulisi pikemminkin nähdä valtaa pitävien ryhmien strategisena toimintana. Toiseksi kuvastotutkimuksen on sanottu korostavan visuaalista lähestymistapaa ja sivuuttavan siten maiseman ja ihmisen välisen kokemuksellisen suhteen. Kansallista kategoriaa korostava tutkimusote on myös muuttunut itseään toteuttavaksi tulkintakehykseksi, jonka rinnalla muiden mittakaavatasojen, merkitysmahdollisuuksien ja kuvaston muutosdynamiiikan käsittely on jäänyt vähäiseksi.

Tässä työryhmässä tarkastellaan maiseman, kuvan ja kokemuksen välisiä suhteita uudesta näkökulmasta. Mahdollisia teemoja ovat esimerkiksi maisemien ja maisemakuvastojen ylipaikallisuus ja hybridisyys, elettyjen tilojen ja paikkojen suhde maiseman ja kuvaston muutoksiin, maiseman ja maisemakuvastojen synnyttämien affektien jäljittäminen, maisemien ja maisemakuvien vaihtoehtoiset tai muuttuvat luennat sekä maisemakuvastojen taustalta löytyvien toimijaverkkojen ja ideologioiden uuden yhteenkietoutumat.

Aurora Lähteenniitty (Helsingin yliopisto): Kulttuurimaiseman muuttuminen kokemuksissa ja valokuvissa

Maaseudun kulttuurimaisema on käynyt läpi suuria muutoksia 1950-luvulta alkaen. Monenlaiset yhteiskunnan päätökset eri tasoilla ovat vaikuttaneet maisemaan rakennetussa ympäristössä ja luonnossa. Esteettisellä ympäristöllä ja siinä tapahtuvilla seikoilla on suuri merkitys paikkakunnan asukkaille. Tutkimuksessani tarkastelen Etelä-Pohjalaisen Teuvan kunnan kulttuurimaiseman muuttumista. Keskityn tutkimuksessa maiseman kehitykseen 1950-luvulta eteenpäin. Tutkimuksessa on yhdistetty humanistisen fenomenologisen ympäristöestetiikan teorioita matemaattis-luonnontieteelliseen kulttuurimaantieteeseen ja maisemantutkimukseen. Peruskysymys on, miten asukkaat ovat kokeneet Teuvan kulttuurimaiseman sekä muutokset paikkakunnalla ja miten ne näyttäytyvät tutkijalle. Taustalla kulkevat aikaisemmin tehdyt maantieteen- ja maisemantutkimukset, joissa on valotettu maaseutuun vaikuttaneita paikallisia, valtakunnallisia ja kansainvälisiä yhteiskunnallisia ja taloudellisia päätöksiä. Näillä päätöksillä on ollut vaikutusta myös maisemaan. Omassa tutkimuksessani haluan etsiä yhtäläisyyksiä päätösten ja maiseman muutosten välillä. Kiinnostavaa on myös, onko asukkaiden ja päättäjien välillä näkemyseroa maisemaan liittyen ja tuleeko tutkimuksessa esiin yksittäisiä tunteita herättäviä muutoksia. Tutkimuksen pohjustamiseksi olen käynyt läpi Teuvan historiaa, sillä se on vaikuttanut kulttuurimaiseman kehittymiseen sellaiseksi, kuin se on nyt. Teuva on maantieteellisesti yksilöllinen paikkakunta ja sen sijainti on vaikuttanut myös kulttuurimaiseman kehittymiseen. Asutusta Teuvalla on ollut jo kivikaudella ja monien tämän hetkisten sukujen juuret ovat 1500-luvulla. Asukkaiden oma historia vaikuttaa heidän kokemukseensa paikasta ja on odotettavissa, että tämä nousee esiin myös tutkimuksessa. Tulen työssäni tarkastelemaan ympäristön muutosta vanhojen ja uusien valokuvien avulla. Niinpä valokuvan ja maiseman suhde on tärkeä määrittellä. Kuvilla on selkeästi etunsa ja puutteensa ihmisen esteettistä ympäristöä tutkittaessa. Hyödynnän valokuvia myös kerätessäni Teuvan asukkailta tietoa heidän kokemuksistaan liittyen asuinpaikan kulttuurimaisemaan ja sen muutoksiin. Käytän kokemuseräisen tutkimusaineiston keräämiseen virikekeskusteluja, joita on käytetty mm. maaseutututkimukseen kokemuksellisen syvätiedon keräämiseksi kotiseutututkimuksessa. Tämä aineisto tukee ja täydentää valokuva-analyysia. Ympäristöestetiikassa maisemaa sekä kuvia on lähestytty hieman eri tavoin kuin maantieteessä. Näiden kahden tieteenalan yhdistäminen tuokin tutkimukseen väriä mutta myös haastetta. Lähtökohtani on käyttää molempia näkökulmia monipuolisen lähestymistavan löytämiseksi. Tutkimus on vasta alussa ja

esityksessä tulen esittelemään tutkimus-suunnitelmaani sekä Teuvalta tähän mennessä löytämäni historiallista kertomusta kulttuurimaiseman kehittymisen perspektiivistä.

Kulttuurimaisema, valokuva, estetiikka, muutos, kokemus

Heidi Haapoja-Mäkelä (Helsingin yliopisto, Kulttuurien osasto): Aineeton kulttuuriperintö, Elävän perinnön wikiluettelo ja kalevalainen maisema

Suomen valtio ratifioi vuonna 2013 UNESCO:n yleissopimuksen aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta, ja sopimuksen toteuttamisesta vastaa Suomessa Museovirasto. Kansallisen toimeenpanosuunnitelman mukaisesti aineettoman kulttuuriperinnön keruu ja luettelointi toteutetaan osallistavasti, ja Suomessa luettelointi aloitettiin vuonna 2016 avaamalla aineetonkulttuuriperintö.fi-sivusto ja sen alaisuudessa toimiva Elävän perinnön wikiluettelo. Erilaisten järjestöjen ja yhteisöjen on mahdollista ilmoittaa wikiluetteloon aineetonta kulttuuriperintöä edustavia esittelyjä haluamistaan toiminnoista, tavoista ja uskomuksista. Osumia on kertynyt yli 140. Esitelmässäni tarkastelen niitä wikiluetteloon ilmoitettuja, tekstiä ja kuvia sisältäviä osumia, jotka käsittelevät jollakin tavalla Kalevalaa tai niin sanottua kalevalaisuutta. Kalevalaisuudella tarkoitetaan aineistossa yleisluontoisesti kaikkea vanhaksi, leimallisesti suomalaiseksi kulttuuriksi miellettyä. Tällaisia ovat esimerkiksi erilaiset kansanelämän muodot, erilaiset arkaaisiksi mielletyt maisemat, kansalliseen identiteettiin liittyvät diskursiiviset käsitteet ja toisaalta kanoniset karelianististen taiteilijoiden tuottamat Karjala- ja Kalevala-kuvat. Tarkastelen aineiston pohjalta sitä, millaisia diskursiivisia kalevalaisuuteen liittyviä uusia maisemakuvastoja alustalla tuotetaan. Olen erityisesti kiinnostunut siitä, miten nationalismiin, institutionalisoitumiseen, läntisyyteen, etnisyyteen ja sukupuoleen liittyvät valtasuhteet manifestoidaan käsityksissä maisemista, paikoista ja kehoista. Olen myös kiinnostunut siitä, miten ruohonjuuritason toimijoiden tuottamat, aineettoman kulttuuriperinnön kalevalaiset maisemat asetetaan osaksi aiempia kansallisia maisemakuvastoja ja miten nämä suhteutetaan 2010-luvun kansakunnan ja yhteisöidentiteettien luomiseen liittyviin diskursseihin. Esitelmän teoreettinen viitekehys koostuu sekä kriittisen kulttuuriperintötutkimuksen, folkloristiikan että maisemantutkimuksen linjoista. Vaikka tutkimukseni asettuu monella tapaa osaksi kansallisten maisemakuvastojen tutkimusta, en keskity käsittelemään pelkästään kansakunnan rakentumisprosessia tai sitä koskevaa suurta narratiivia. Huomioni kiinnittyy ennemminkin siihen, miten valtaa pitävien ryhmien tapa katsoa maisemaa limittyy ja toisaalta muovaa ihmisten kokemuksellista tapaa ymmärtää maisema. Ajattelen kulttuuriperinnön ja toisaalta maiseman käsitteen olevan jotakin, joka rakennetaan ja tulee todeksi kussakin performanssissa yhä uudestaan. Kulttuuriperintö ei ole asioihin sisäsyntyisesti liittyvä tekijä, vaan kulttuuriperintö tuotetaan ja konstruoidaan sen nimeämisen prosesseissa. Kulttuuriperintö on ideologinen projekti, joka on riippuvainen erilaisista ristiriitaisista tila-ajallisista yhteenkietoutumisista. Kulttuuriperinnön nimeämisen prosessi ylläpitää erilaisia valtasuhteita. Kalevalaisuuden käsite ja maisema ovat risteyskohtia, joissa nuo valtasuhteet tulevat näkyväksi.

Aineeton kulttuuriperintö, maisema, kulttuuriperintötutkimus

Mikko Itälahti (Aalto-yliopisto ARTS): Performatiivinen kuvastontutkimus? Metodinen kokeilu

Maisemakuvastojen tutkimuksissa on noin 20 viime vuoden aikana ansiokkaasti tarkasteltu maiseman kuvaamisen tapojen, vallan ja ideologioiden, erityisesti nationalismiin, yhteenkietoumia sekä maiseman valjastamista ideologisten päämäärien käyttöön. Tavoitteena on ollut maisemakuvan ja -katseen oletetun luonnollisuuden tai viattomuuden kritiikki. Samalla maiseman esteettisen kokemuksellisuuden tai affektiivisuuden arvo ihmisten ympäristösuhteen kannalta on jäänyt paljolti vaille huomiota.

Kuitenkin samanaikaisesti, kenties erityisesti ympäristöestetiikassa, tarkastelun kohteena on ollut ympäristön kokemus ja ilmentymät sinänsä. Erityisen ajankohtainen näkökulma on korostanut omakohtaisten, myönteisten ympäristökokemusten tärkeyttä ihmisten ympäristöön kohdistuvan välittämisen kannalta. Tästä näkökulmasta ihmisten ympäristökontaktien vaaliminen ja nöyrien kunnioittavien asenteiden edistäminen näyttäytyy suorastaan ihmiskunnan kohtalonkysymyksenä. Posthumanistisesti ja uusmaterialistisesti virittynyt ajattelu on myös pyrkinyt horjuttamaan inhimillisen kokemuksen filosofista itseriittoisuutta hahmottelemalla nöyrää asennetta, joka mahdollistaisi – vaikkakin toki ehdottomasti inhimillisten aistien välityksellä – ympäristön olioiden kohtaamisen kokemuksessa vertaisena, ”kuuntelemalla” niiden ”omaa ääntä” ja kunnioittamalla niiden omaa, itseisarvoista olemassaoloa ”itseään varten”.

Maisemakuvat puhuttelevat katsojaansa omakohtaisen todentunnun kautta. Kuvaston voi laajassa mielessä ajatella muodostuvan sekä ihmisten (visuaalisista) ympäristökokemuksista että varsinaisista kuvallisista representaatioista. Näin ollen visuaalisen kulttuurin ja eletyn moniaistisuuden välillä ei vallitsisikaan kahtiajakoa, vaan vastavuoroisuus. Voisiko siten kunnioittavia ympäristösuhteita edistämään pyrkivä tutkimus käyttää argumentaatiovälineenään maisema(valo)kuvaa?

Tarkastelen tätä mahdollisuutta esimerkkien kautta, joita tarjoaa Aalto-yliopistossa tekeillä oleva väitöstutkimukseni. Metodologisessa mielessä se on performatiivisuutta ja kuvastotutkimusta silloittava, taideperustainen ja kokeellinen hanke. Tarkastelun kohteena on paradigmaattisen moderniin arkiympäristöön – junamatkalla koettuun maisemaan – liittyvä historiallinen valokuvakulttuuri ja sen tilojen ja näkemisen tapojen visuaalinen uudelleentulkinta nykyhetkessä. Esiin nousee yhä välineellisemmin mieltävän, kiihtyvän liikkeen katveeseen jäävä välitila, sen muuttuvat esteettiset potentiaalit ja valokuvan mahdollisuudet ohikäävän lähiympäristön elvyttämiseen merkityksellisenä.

maisema, valokuva, ympäristöestetiikka, maisemantutkimus, rautatiet, ympäristö

Hannu Linkola (Turun yliopisto): Suomi 100 maisemina - Lumoavaa luontoa ja kapeaa kaanon

Suomi juhli viime vuonna sadan vuoden ikää itsenäisenä valtiona. Suomi 100 -otsikon alla järjestettiin lukuisia juhlavuoteen linkittyneitä tapahtumia, joista monissa maisema oli läsnä tavalla tai toisella. Pyöreiden vuosien kunniaksi julistettiin muun muassa maisemavalokuvakilpailu, julkaistiin Suomen luonnonmaisemia esittelevä teos sekä toteutettiin useita taide-esityksiä, jotka sivusivat tavalla tai toisella suomalaisiksi miellettyä maisemaa. Juhlatapahtumien maisemat vaihtelivat visuaalisista maisemista mielikuvallisiin ja esitystavat maalaustaiteesta musiikkiin. Maisemien merkittävä rooli juhlavuoden tapahtumissa osoittaa maiseman olevan edelleen tärkeä alueellisen identiteetin, spatiaalisen sosialisoinnin ja kansallisen muistamisen politiikan osatekijä. Tarkastelen esityksessäni maiseman juhlatöissä saamia merkityksiä ja pohdin, mitä nämä merkitykset kertovat maiseman roolista kansakunnan, kansallisuuden ja kansalaisuuden määrittelyssä 2000-luvulla. Pureudun työssäni etenkin siihen, miten kansalliseksi mielletyn maiseman esittämisen totunaisuudet näkyivät juhlavuoden tapahtumissa, mutta kysyn samalla, ketkä ovat saaneet määritellä 100-vuotiaan Suomen maisemia ja millaisia mahdollisia maiseman kautta artikuloituvia ristiriitoja juhlavuoden tapahtumat ovat tuoneet esille. Kysymykseni linkittyvät laajempaan keskusteluun suomalaisen maisemakuvaston muutoksesta sekä kuvaston ja ihmisten kokemusmaailman välisestä suhteesta. Juhlateosten temaattinen yksipuolisuus osoittaa, että mielikuvatasolla maiseman käsite on osittain erkaantunut yhteiskunnallisesta todellisuudesta ja maiseman aikaulottuvuus on vakiintunut pikemminkin menneisyyteen kuin nykyisyyteen tai tulevaisuuteen viittaavaksi. 100-vuotiaan Suomen maisemien esittämisen tavoissa näkyvät niin historiallisen maisemakuvaston kuin luonnonmaisemien varaan rakennetun uudemman maabrändinkin vaikutus sekä juhlavuoden konsensusmaakuinen ja

yhteiskunnallisia epäkohtia peittelevä diskurssi. Juhlakuvastoa kohtaan esitetyn kritiikin vähäisyys osoittaa vastaavasti maiseman irronneen kansallisessa kontekstissa varsin neutraaliksi ja itseensä viittaavaksi tunne- ja käsitteekategoriaksi, jota ei hyödynnetä esimerkiksi paikallisdemokratiaa ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta edistävänä kokemusmaailman osana niin tehokkaasti kuin olisi mahdollista. Esitykseni liittyy ylikansalliseen yhteistyöhankkeeseen, jossa tarkastellaan Suomen, Viron ja Latvian 100-vuotisjuhlien yhteydessä esitettyjä maisemia.

maisema, kuvasto, Suomi 100, nationalismi, identiteettipolitiikka

18. Interpretations of relationships between people, environment and areas

Aud XI October 26th 9am

Session chairs: Pia Bäcklund (*University of Helsinki*), Meri Norola (*University of Helsinki*), Arttu Paarlahti (*University of Helsinki*)

Alba Montis (*Università Di Sassari and the Section of Geography, University of Turku*): **Use of military lands on the Island of Sardinia**

Cape Teulada (CAUC) on the island of Sardinia is part of the national debate on the need to find new uses for previous military areas and spaces (e.g. barracks closed in the cities). This need is connected to the actual impact on the territory in terms of employment, economic and environment. My work presents a general national framework between servitude military and government-owned historical and legislative types, including the historical evolution of CAUC up to the present day. I will also address a flanking analysis of the productive economic situation between Cape Teulada and three neighboring countries. Alternative scenarios to the use of territories using abstract models of compatibility are used. The work also presents a comparison on the topic of available and potential territorial resources and placing reclamation. Land recovery and reuse are among the basic elements of this planning. Land pollution is an important element from the point of view of alternative development for the territory. It is a consequence of various military activities from war conflicts to ordinary military exercises. I have applied GIS to describe single elements, without weighing down the reading to make the information to be transmitted clear and legible. The construction of cartography transmits information effectively to the laymen and enables dialogue between different stakeholders.

Military areas, pollution, alternative scenarios.

Antti Petteri Hiltunen (*University of Eastern Finland, Department of Historical and Geographical studies*): **Valosaasteen tutkimus satelliittiaineistojen avulla**

Valoon on alettu suhtautua ympäristö- ja terveyshaittana vasta hiljattain, kun keinovalaistuksen haittapuolista on saatu enemmän tietoa. Valosaasteella tai häiriövalolla tarkoitetaan keinovaloa, joka on tarpeetonta, liian voimakasta, spektrijakaumaltaan sopimatonta käyttökohteeseensa, suuntautuu väärään kohteeseen, on päällä väärään aikaan, synnyttää häikäisyä ja katvealueita, aiheuttaa haittoja luonnonvaraisille eliöille, kotieläimille ja viljelykasveille, aiheuttaa terveyshaittoja ihmisille sekä koetaan rumaksi, ärsyttäväksi tai haitalliseksi. Kiihtyvän rakentamisen ja kaupungistumisen seurauksena yhä useammalta ihmiseltä on jäänyt kokematta luonnollinen pimeys, sillä suurten kaupunkien valot nostavat taivaankannen kirkkautta yli sadankin kilometrin etäisyydeltä lähteestä. Yövalaistus vähentää

tapaturmariskiä, luo turvallisuuden tunnetta sekä mahdollistaa työskentelyn kellon ympäri. Valaistukseen käytetään myös resursseja sekä energiaa, mikä tuottaa kasvihuonepäästöjä. Myös keinovalo itsessään on ympäristöhaitta. Maailman eliölajit, ihminen mukaan lukien, ovat kehittyneet miljoonien vuosien ajan säännölliseen pimeään ja valoisan ajan sykleihin, jotka säätelevät niiden elintoimintoja. Vuorokausirytmien häiriintyminen on yhdistetty liikalihavuuteen, masennukseen, sydän- ja verisuonitauteihin, diabetekseen sekä Parkinsonin tautiin ja lisäksi Yhdysvaltain syöpäjärjestö on julistanut vuorotyön karsinogeeniseksi, koska se häiritsee sisäisen kellon toimintaa. Ihminen on valaissut öisen ympäristönsä kirkkaaksi viimeisen reilun 100 vuoden aikana, jolloin hehkulamppujen ja muiden valaisimien käyttö on yleistynyt rajusti. Samalla valaistuksen lisääntyessä luonnollinen pimeys on kadonnut ympäristöstämme. Valon aiheuttamia ympäristö- ja terveyshaittoja ei kyselyn perusteella tunneta vielä kovin hyvin Suomessa, mutta laaja passiivinen kannatus valosaasteen vähentämiseksi on havaittavissa. Kaukokartoitusaineistot ja geospaatialiset menetelmät tarjoavat mahdollisuuden tutkia valaistusoloja laajoilta alueilta.

valosaaste, paikkatieto, kaukokartoitus

Jaakko Linkamo (Vaasan yliopisto, aluetiede): Kotiseututyö Neuvostoliitossa 1937-1984

Venäjän keisarikunnassa oli akateemiset paikallistutkimusperinteensä, joita ylläpitivät tiedeakatemia, yliopisto ja tiedeseurat sekä dekabristitkin. Vuoden 1905 vallankumous mahdollisti paikallistutkimuksen demokratisoinnin. Asialla olivat virkamiehet, pikkuporvarit ja talolliset sekä paikalliset itsehallintoelimet – zemstvot.

Suomi esitteli vuoden 1908 kansainvälisessä maantieteilijöiden kongressissa tuoretta innovaatiotaan – järjestäytynyttä kansalaisyhteiskunnallista kotiseutututkimusta. Maantieteen professori välitti idean Pietariin. Ylioppilaat julkaisivat kirjasen Suomen kotiseutututkimuksesta. Innovaatio levisi Keski-Venäjällekin, missä julkaistiin perusteellinen teos Suomen kotiseutututkimuksesta. Näistä julkaisuista tuli myöhemmin Neuvostoliiton kotiseutututkimusjärjestelmän perusteoksia.

Suomessa progressiivinen kotiseutututkimus kuitenkin näivettyi vuoden 1918 tapahtumiin, ja sen korvasi valkoinen retrospektiivinen 'kotiseututyö'. Mutta Neuvostoliitossa kotiseutututkimus alkoikin kukoistaa. Vielä kansalaissodan kaaoksessa neuvostovalta valjasti suomalaismallisen kotiseutututkimuksen palvelemaan tarpeitaan – kulttuuriperinnön turvaamista ja tuotannollisen datan hankkimista.

Neuvostoliiton olojen rauhoituttua luotiin yleisvaltakunnallinen kotiseutututkimusjärjestelmä. Tasavaltoihin perustettiin kotiseutututkimuksen keskustuomistot, jotka tukivat ja koordinoivat paikallista kotiseututyötä sekä julkaisivat omakielisiä äänenkannattajia ja metodioppaita. Kotiseutuyhdistysten määrä kohosi pariin–kolmeen tuhanteen, ja niiden alueellinen kattavuus oli yleisvaltakunnallinen.

Luodessaan kotiseutututkimusjärjestelmänsä neuvostovalta oli kuitenkin joutunut solmimaan tietoisesti epäpyhän allianssin entisen yläluokan ja vanhan intelligentsijan kanssa. Ongelmaa kärjisti kotiseutuliikkeen Suomen-seuranta.

Vuonna 1929 kotiseutututkimusjärjestelmälle määrättiin neuvostoparadigma, minkä jälkeen toiminta palveli ainoastaan tuotantoa, taloutta ja puolustusta. Johto ja jäsenistö puhdistettiin, ja kotiseutuyhdistykset likvidoitiin. Sovjetisoinnista huolimatta järjestelmä ajettiin alas vuonna 1937.

Neuvostoliiton dynaaminen kotiseutututkimus vaihtui organisoitumattomaksi ympäristöopiksi, eikä paikallisia dokumenttejakaan enää syntynyt.

Olen kuitenkin pystynyt lukemaan vuoden 1937 jälkeisestä kuva-aineistosta indikaatioita, jotka tulkitsen meikäläisittäin ajatellen kotiseututyöksi. Neuvostoliittolaisen ”kotiseututyön” sisältöjä toivat visuaalisille foorumeille sekä paikallisyhteisö että valtakoneisto, mutta peliä pelattiin tunnustelevasti.

Neuvostoliiton virallinen valtapuhe oli erittäin visuaalista ja tarinallista, ja niin on kotiseututyökin. Kotiseututyö muodostuu mielestäni silloin, kun sosiaalisesti ja tuotannollisesti funktionaalinen perinne muuntuu yksinomaan näyttämölliseksi. Itäeurooppalainen kansatiede tunnisti ja teoretisoi muuntumisen varhain, koska kollektivisointi teki siitä niin ilmeisen.

Tarkastelenkin neuvostoliittolaisen, vuoden 1937 jälkeisen ”kotiseututyön” ulottuvuuksia suomalaisen kotiseututyön keskeisin visuaalisin ikonein. Ikoneitani ovat perinne, kotiseutujuhlat, kansallispuvut, tanhut, ITE-taide, kotiseutumuseot, vaakunat ja tunnukset.

— Esitelmätilaisuudessa luenme läsnäolijoiden kanssa muutamasta neuvostokuvasta kotiseututyötä sekä pohdimme, mitkä muut aineistot ja metodit saattaisivat olla tarpeellisia.

kotiseutu, kansalaistoiminta, kansanliikkeet, perinne, ITE-taide, heraldiikka, museotoiminta

10. Minisymposium on conservation geography (in collaboration with Digital Geography Lab)

Aud XV October 26th 9am

Session chair: Johanna Eklund (University of Helsinki)

Biodiversity is declining and this loss is predicted to increase markedly in the future unless drastic action is taken. Halting this loss has been central to both the Convention on Biological Diversity and the United Nations Sustainable Development Goals. However, progress to achieve the goals has been slow and success often limited by practical constraints, such as available funds and capacity, but also political will and parochialism. In this session, we will explore what are the tools, data, and methodological advances that geography can contribute with in addressing this loss. We will discuss a) the role of funding in mitigating this loss, b) the impacts protected areas have had, and c) how spatial prioritization techniques can help identifying key areas for biodiversity conservation, balancing the requirements of also other land-uses. We will present work ranging from the global to the local, with clear links to policy-making processes.

Special focus will be given to discuss the use of novel data sources and/or methods, and challenges arising from this for making inferences.

This session is organized in collaboration with Digital Geography Lab and also welcomes audience who are not attending The Annual Meeting for Finnish Geographers

Daniel C. Miller (University of Illinois): The Allocation and Effectiveness of Global Conservation Funding

Global biodiversity loss continues to occur at a rapid rate, imperiling the provision of ecosystem functions and services vital to humanity. Shortfalls in funding for conservation is a major reason for this loss. The international community is now calling for more ambitious conservation targets that will necessitate up to an order of magnitude more funding. This funding will need to come from a range of different sources, but

to mobilize and then effectively allocate this additional funding requires an understanding of the current funding landscape and the effectiveness of that funding. However, we lack a comprehensive overview of current knowledge on allocation or effectiveness. To make the most of future investments, we need to know how much has been spent to meet global biodiversity conservation targets, by whom, where, and for what actions. We also need to understand drivers of these patterns. Finally, we need to assess whether or not previous funding has been effective, and analyze factors associated with more or less effective conservation investment. Here we present results from a comprehensive literature review of what is known about each of the topics above, identify critical gaps in knowledge, and provide recommendations for future research. We also argue for more sustained and concerted attention to financial dimensions of biodiversity to advance empirical knowledge, theory, and decision-making relating to biodiversity investments.

conservation; funding; development aid; effectiveness

Johanna Eklund (University of Helsinki): Evaluating protected area effectiveness: conceptual and methodological advances

Protected areas are one of the key tools for conserving biodiversity and recent studies have highlighted the impact they can have in avoiding habitat conversion, finding that protected areas in general are effective, yet that this varies with governance regimes and over time. However, the relationship to management actions on the ground is far less studied and we currently do not know which management actions are crucial for success. To investigate this in a challenging socio-ecological environment, we studied the effectiveness of the protected area network of Madagascar; a country with high deforestation rates and an unstable political environment. We computed the effectiveness of individual protected areas in avoiding deforestation, accounting for confounding factors (elevation, slope, distance to urban centers and infrastructure, and distance to forest edge). We then investigated whether Protected Area Management Effectiveness (PAME) scores, and their different facets, explained the variation observed. We found that the majority of the analyzed protected areas in Madagascar do reduce deforestation, but the levels of deforestation they manage to avoid are small. Protected areas with higher management scores did not perform better in terms of avoiding deforestation. Yet, instead of suggesting that management is ineffective or that PAME is not a good indicator of management effectiveness, we present a novel framework that uses a combination of deforestation measures and can clarify why no correlations have been found, in this study and elsewhere. Protected areas; deforestation; land use change; management

Joel Jalkanen (University of Helsinki): Spatial conservation prioritization benefits regional land-use planning

Biodiversity loss caused by the degradation of habitats is a major environmental problem and one of the key challenges for spatial land-use planning. In the world of limited conservation resources and conflicting land-use objectives, however, conservation should be properly planned and efficient. Spatial conservation prioritization is a group of methods that tries to identify areas of highest nature protection gains, i.e. where maximum amount of biodiversity could be preserved with the available resources. In the context of general land-use planning, spatial conservation prioritization can be used to identify areas of highest (or lowest) ecological values to avoid or minimize plans ecological impacts. In this presentation, I introduce a spatial conservation prioritization initiative, specifically designed to support regional land-use planning. Prioritization software called Zonation was used to identify areas of highest ecological values in Uusimaa region (S-Finland) that should be ensured in further planning. The analysis had 59 different layers as input features that described the distributions of different habitats and species in the area. Furthermore, Zonation was used to identify ecological connections in-between the top-priority ecological sites. Finally,

the ecological impacts of the new Uusimaa 2050 regional plan proposal were assessed with Zonation. I briefly discuss the acceptance of the results and the political reality in applying new scientific methods in Finnish land-use planning. In general, our case acts as an example of a fruitful science-policy collaboration.

Regional land-use planning, spatial conservation prioritization

Enrico Di Minin (University of Helsinki, Department of Geosciences and Geography): **Identifying global centres of unsustainable species harvesting**

Over-exploitation is one of the main threats to biodiversity, but the intensity of this threat varies geographically. We identified global concentrations (on land and at sea) of 4,543 species threatened by unsustainable harvesting. Regions under high intensity threat (based on accessibility on land and on fishing catch at sea) cover 4.3% of the land and 6.1% of the seas and contain 82% of all species threatened by unsustainable harvesting and > 80% of the ranges of Critically Endangered species threatened by unsustainable harvesting. Currently, only 16% of these regions are covered by protected areas on land, and just 6% at sea. Urgent actions are needed in these centres of unsustainable harvesting to ensure that use of species is sustainable and to prevent further species extinctions.

Kiitos!

Nähdään ensi vuonna Vaasassa

Thank you!

See you next year in Vaasa

